Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

ШОАТТА, 15 апрель, 1967 шу. № 44 (4360). Мах 2 кап.

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советан Министрий Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

СОВЕТСКИ ІАЬДАЛА 50 ШУ

«ІАЬРЖА ДОШУВ»— ДУКХАГІА

Сунжанефть» НПУ мехкдаьттахоша лакха хьалхамаш даьхал мехкдаьттан газн йоаккхача. Мехкдаьтта лакхара кхаь бетта план тІехххочашъяьй планал совгІа даькха «Іаьржа дошув» 750 тонн я. Газ дакхара план 108,5 процент кхочашйир, планал совгІа льякха газ 5803 эзар кубически метр я.

Укх шера болх бе йолаяйлийтай кхо скважина. Къахьегама овсарлен план 3 процент тІехххочашъяй.

Юбилейни вахте хьалха латт йоккха опыт йола инженер Холопов Иван Иванович керте латта шоллагІча промысла коллектив. Хьалхара моттиг дІа ца хецара кхы а хьинаретІа къахьет укх бетта. Промысле дика къахьегаш ба операторащ Полонкоев Іелихан, Никитенко Александра, Фидаров Урусхан, кхыбараш.

Р. КОТИЕВ,
«Сунжанефть» НПУ [illegible] отдела инженер - экономист.

ВАХТЕ ЛАТТ

Октябра 50 шу хуьача дена къахьегина совгІат кийчлеш ба город Грозне машинпаьъра станце поездаш вІашагІъехкараш, стрелочникаш, маневров диспетчераш. Хьалхарча квартала план тІехххочашъяьй, иштта тІехххочашъяьй мухь тІабеттаеи тІера Іобаккхарен апрель бетта хьалхарча япт ден задани а. Квартала планал совгІа дІекьийтай беза мухь тІабола 2 бІаь поезд. Цаьна планах льрхІачуд совгІа дІабикьа халкъа боахама мухь 150 эзар тонн я.

Грозненски станце къьстта дика къахьег поездаш вІашагІъехкараша ии. Тараторкина, Апресяна, Магомедова, Попова, стрелочникаша Демиденкоа, Богатырева, кхычар.

Г. АНОХОВ.

Цун сий ду

Грозненски ГАРО завода болхлоша лоархІаш сий деши ва Юшаев Вахьаудин. Ткъо шу совгІа ха я по из болх бу. Пенсе ваха ха хьатІаккхочаш латт, пхьабакъла шийна смена кийча ль мара дІавахха загавац из. ХІана ший опыт дІалуш ва на цига керда балха баьхкача нахь.

Шоаш дукхача хана дена беш латта болх сиха бу цун кулгаша. Сменах норма цаІ-ах, шиъ кхоачашъю. По хьаль оатхалаш тІехлика хул, технически отдела тІахьожам бокъаш гІарц уж. Цунгь кІабенна болх шІенем тІехлиекен кхоачашбергхиларах дог тийша хила мара веаш. Йоах кузнечно-заготовительни участка воккхагІволча мастера Йоробьев Николай Дмитриевичь.

Дика болхлю хилара совгІа, дика рационализатор а ва из. По тийннача предложенеех дІайхача поковкех тайп-тайпара массеях штамп хьаьй. Из бахьан долаш дика лакхъелар къахьегама овсарде, лохделар штампаш хьаяпга дІалолар. Иштта дика къахьегача аьшпаньвара тийна Сийлен грамоташи ахчан премеши иттан я. Октябра шІей сийна тІаийна декхараш цІена кхоачашлеш хьаьоагІа из.

М. ГАЦАЕВ.
ГАРО завода кузнечно-заготовительни участка сварлевщик.

ЦІейна Іоаяь фонд

Октябра дезача цІейна сийлевца лакъьйоагІа «Старогрознефть» ННУ цхьоалгІча промысла жов. М. П. Атаршиков керте латтача цеха коллектив. Март бетта бІаьш тонаш мелови мехкдаьтта даькхад. Мехкдаьтта чакхдоакккача дІадахьийта мехкдаьтта планах льрхІачул шІенагІа да.

Октябра 50 шу дузача дена йолча фонда юкъе цу бетта дІадахьийтад 445 тонн мехкдаьтта. Къахьегама дика толамаш дахарца белгалбаьвина ба операторащ Ананченко Константин, Баранинский Георгий, Бенюк Тимофей, Заманиева Зайтуна. Царех хІаране массеях балха говзал я. Цар хІара сменах нормаш 120 — 125 процент кхоачашъю.

А. ТИЩЕНКО,
тха штата воаца корр.

САГА ЙОАКХО ЕШ

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА СЕССЕ

Фу де дела дикагІе дола товараш дукхагІа арадепара. наха деш дола гІулакх уж гІадбугапгболаш тоа [illegible] юнгда. Уж деш къоасташ кертдола наькъаш лехилга — вордІаьлагІа хержача РСФСР Лакхехьарча Совета хьалхарча сессе къамаьлаш деча депутаташа керттера дІеркам тІабохийташ да. 12 апреле Йоккхача Кремлевски Дворецо дий болх дІахо бир сесса.

Заседани хьайийлар РСФСР Лакхехьарча Совета председатела М. Д. Милионщикова председателал а деш.

Правительственни ложашка — повкъостий Г. И. Воронов, А. Я. Пельше, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, Ф. Д. Кулаков, М. С. Соломенцев.

Доклад е дош лу мандатни комиссе председатела депутата И. Л. Номоконова. Цо белгалдаьякхар, РСФСР Лакхехьарча Советe дах хоржамаш политически къахьегамей хьинал тІоаттІа аІденнача хьалашка, КПСС XXIII-ча съезда решенеш кхоачашъеш, Сийлахь-боккхача Октябра 50 шу дизара лаха доаггІача тайпара накъаладара кийча ещ чаккдаьнна хилар Российски Федераце Лакхехьарча Советe 884 депутат хержав. Царна юкъе ба Коммунистически партен Советски правительствааа кулгалхой. 481 депутат — промышленностен юрта боахамеи болхлой. Депутаташта юкъе — 299 кхалсаг.

Берригача депутатех 85,9 процент орденаши медалаши енна ба. Депутаташта юкъе 12 Советски Союза Турпал, 120 Социалистически Къахьегама Турпал, Ленински Пачхьалкхени премей 49 лауреат ва.

РСФСР Лакхехьарча Советe — республикерча 37 къамани народностен викал. Цо къьгга хешал лу вай мехкара дерриге къамаши народносташи пхьатарра бокъонаш йолаши доаргдоаца доттагІал долаши хилара.

Дика даннеш йоалайнр докладчика: хьалхагІа хержа хинача РСФСР Лакхехьарча Совета депутаташ боьнаш хинна нах ба 660 депутат. Хержараштa юкъе — йоккха вахара опыт йолаш болча наьха дикка доакха лакъа, социализм хьалъеши цунна карагІальнараш хьаллоаттадеши бараш, чукха ба нагирхой а.

Сессе маггаьа оаьло а долаш къоабалбир 1967 шера 12 марта хержача РСФСР Лакхехьарча Совета берригача депутатий полномочеш.

Цул тІехьагІа дІахо а прениш хилар «Халкъо леладу товараш дукхагІа хьадарахи цар дикал лакхъярахи» льъца РСФСР Министрий Совета председатела хьалхарча заместитела депутата А. М. Школьникова льча докладах.

Ше къамаьл деш Волгоградски городской Совета исполкома председатела депутата И. М. Королева хоам бир, 1959 шера Волгограде цхьан сага лоархІаш 490 сома маьхен 1966 шера 670 сома маьхен товараш дехка хилара. Цу юкъа массехказа дукхагІа ехкай мебель, радиоприемникаш, телевизораш, мотоциклаш, мотороллераш, баракъаш дутта машинаш. Укх пхе шера городам областен бахача наха эша товараш шоза дукхагІа арахеца, цар ассортимент дикка кердаиккхен дикал толеи льрхІад.

Депутата иштта хьаьхайкалир, Волгоград хІана дукха товараш, цига уж паргІатта хьаде йиш йолдашехьа а, кхьча областашкара тІакхахьа делаш хилар. Тха ткоай производства Іалашбац баха нах цар дІаехача мебелаца, скобяной издельица, инструментаца, осветительни арматураца, бытовой химе предметашца. ХІаьта городен областендегІаена промышленность йолаш а д. Нов. Королева елар чакхъяьккхача баха нах дукхагІа ешаш болча товарашла дикагІа Іалашбе йиш хулийтарболa предложени.

КПСС Башкирски обкома секретара депутата В. И. Манаенко шоай республикерa масал а доаладеш хьахьокх, бахача наьха реальни доходаш мел сиха лакхлу, тІайийзена товарий боарами структурен лакхъдаргахьа мел шІоагІа хувалу. Къаьстта дукхагІа хоттащ да, йоах цо, дукхача хана лелалеш дола предметаш — легковой автомашинаш, мебель, телевизораш, холодильникаш, баракъаш дутта машинаш. Цу пхьан хана дикалгахьа белгалдара хувпамаш хул продовольственни товараш ийаара структуре а. Масала, бахача наьха хІара сага сих лоархІаш 1958 шерарчул пиьаи алазен дукхагІа дехкад дулх 1966 шера, шурен шурий продукташи — 20 процент хІана еткаш аьнна дукхагІа. Цу хана 10 процент кІезигьеннай дІайиеш йола мальхи копталаши.

ДІахо йоах депутата, керттерча производства отходех бахача наха дукха товараш арахеца йиш йолаш яр мехкдаьтта доахача, мехкдаьтта химически, химически промышленноста предприятеш. Цхьабакъда, уж предприятеш болх бе йолаялийтай ширпотреба пехаш а йоацаш. Цудукъа юкъелоал цу тайпара цехаш хьалъярах дола дош. Пов. Манаева СССР химически промышленноста Министерствагара, СССР мехкдаьтта чакхдоахачен мехкдаьтта химически промышленноста Министерствагара дех 1968 шера дена Уферча, Салава-

(Иштедалла 2-ча агІо тІа).

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМ ХАРЖАРАХ БОЛА

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА СОЦАМ

Российски Федеративни Социалистически Республика Лакхехьарча Совета соцам бу:

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиум ер состав йолаш харжа:

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума председатель

Яснов Михаил Алексеевич — Татарски АССР Челнински хоржамий округа депутат.

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА ПРЕДСЕДАТЕЛА ЗАМЕСТИТЕЛАШ:

Нечкина Ольга Павловна — Московски областа Люберецки хоржамий округагара депутат;

Нуриманов Мустафа Сафич — Башкирски АССР Бураевски хоржамий округагара депутат;

Хахалов Александр Уладаевич — Бурятски АССР Октябрьски хоржамий округагара депутат;

Эльдарова Роза Абдул-Басыровна —Дагестански АССР Хасавюртовски хоржамий округагара депутат;

Готтуев Магомед Исмаилович — Кабардино - Балкарски АССР Прохладненски хоржамий округагара депутат;

Сангаев Эренжен Агильджанович —Калмыкски АССР Яшкульски хоржамий округагара депутат;

Прокконен Павел Степанович — Карельски АССР Медвежьегорски хоржамий округагара депутат;

Катаев Евгений Федорович — Коми АССР Сыктывкарски хоржамий округагара депутат;

Мосиничев Иван Романович — Марийски АССР Звениговски хоржамий округагара депутат;

Ляпина Евгения Давыдовна — Мордовски АССР Краснослободски хоржамий округагара депутат;

Хетагурова Тамара Солтановна — Къилбаседа - ХІирий АССР Орджоникидзевски хоржамий округагара депутат;

Батыев Салих Гилимханович —Татарски АССР Куйбышевски хоржамий округагара депутат;

Деичимаа Бай-Кара Шожульбеевна — Тувински АССР Тувински хоржамий округагара депутат;

Сысоев Петр Петрович — Удмуртски АССР Сарапульски хоржамий округагара депутат;

Алиазов Іалдала Илез — Нохч-ГІалгІай АССР Наьсарен хоржамий округагара депутат;

Ахазов Тимофей Аркадьевич — Чувашски АССР Шумерлински хоржамий округагара депутат;

Овчинникова Александра Яковлевна — Якутски АССР Якутски хоржамий округагара депутат.

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СЕКРЕТАРЬ

Нешков Хрисанф Павлович —Калинински областа Торопецки хоржамий округагара депутат.

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА ЧЛЕНАШ:

Алексеев Михаил Николаевич — Саратовски областа Аткарски хоржамий округагара депутат;

Алексеева Мария Петровна —Ульяновски областа Новоспасски хоржамий округагара депутат;

Герасимов Виктор Яковлевич — Саратовски областа Энгельски хоржамий округагара депутат;

Ефименко Антонина Семеновна — Краснодарски края Ленинградски хоржамий округагара депутат;

Калашников Алексей Максимович —гор. Москва Ждановски хоржамий округагара депутат;

Кириленко Андрей Павлович—гор. Ленинград, Политехнически хоржамий округагара депутат;

Конончук Гений Иванович — Кемеровски областа Руднични хоржамий округагара депутат;

Лавунов Петр Павлович — Амурски областа Сковородински хоржамий округагара депутат;

Мартьянов Александр Тимофеевич — Челябински областа Металлургически хоржамий округагара депутат;

Масленников Николай Иванович—Горьковски областа Советски хоржамий округагара депутат;

Мирошниченко Николай Михайлович — Воронежски областа Хохольски хоржамий округагара депутат;

Рябов Яков Петрович — Свердловски областа Верхнесалдински хоржамий округагара депутат;

Сизов Александр Александрович—гор. Ленинград Куйбышевски хоржамий округагара депутат;

Филатов Виктор Андреевич — Новосибирски областа Новосибирски юрта хоржамий округагара депутат.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель
М. ЯСНОВ.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь
Х. НЕШКОВ.

Москва, Кремль.
12 апрель 1967 ш.

РСФСР правительство—РСФСР Министрий Совет

ВІАШАГІЙОЛЛАРАХ БОЛА РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА СОЦАМ

Российски Советски Федеративни Социалистически Республика Лакхехьарча Совета соцам бу:

РСФСР Правительство — РСФСР Министрий Совет ер состав йолаш вІашагІйолла:

РСФСР Министрий Совета Председатель — **Воронов** Геннадий Иванович.

РСФСР Министрий Совета председатела хьалхара заместитель — **Школьников** Алексей Михайлович.

РСФСР Министрий Совета председатела хьалхара заместитель — **Пысин** Константин Георгиевич.

РСФСР Министрий Совета председатела заместитель — **Бирюков** Анатолий Ефимович.

РСФСР Министрий Совета председатела заместитель, РСФСР Пачхьалкхен планови комиссе председатель — **Герасимов** Константин Михайлович.

РСФСР Министрий Совета председатела заместитель — **Демченко** Владимир Акимович.

РСФСР Министрий Совета председатела заместитель **Дымшиц** Валентин Александрович.

РСФСР Министрий Совета председатела заместитель — **Карпова** Евдокия Федоровна.

РСФСР Министрий Совета председатела заместитель — **Кочемасов** Вячеслав Иванович.

РСФСР Министрий Совета председатела заместитель — **Лыкова** Лидия Павловна.

РСФСР лакхехьарчен юкъера специальни образование министр — **Столетов** Всеволод Николаевич.

РСФСР геологе министр — **Горюнов** Сергей Васильевич.

РСФСР уналцІено дорлара министр — **Трофимов** Владимир Васильевич.

РСФСР кхьча мехкашцарча гІулакхий министр — **Меньшиков** Михаил Алексеевич.

РСФСР культура министр — **Кузнецов** Николай Александрович.

РСФСР дІгача промышленноста министр — **Хлестов** Федор Яковлевич.

РСФСР хьун боахама министр — **Воронов** Иван Емельянович.

РСФСР мелиорацен хин боахамен министр — **Носков** Константин Сергеевич.

РСФСР хулаш шурийн промышленноста министр — **Барабаш** Серафим Трофимович.

РСФСР кхачан промышленноста министр — **Клеменчук** Алексей Петрович.

РСФСР гІишлон материалий промышленноста министр — **Иванисов** Анатолий Константинович.

РСФСР просвещене министр — **Данилов** Александр Иванович.

РСФСР чкъаьрни боахама министр — **Ванеев** Николай Алексеевич.

РСФСР юртара гІишлоний министр — **Гущин** Валентин Михайлович.

РСФСР юрта боахама министр — **Флорентьев** Леонид Яковлевич.

РСФСР торговле министр — **Павлов** Дмитрий Васильевич.

РСФСР финансай министр — **Фадеев** Иван Иванович.

РСФСР машиннаьъийн шоссейни наькъий министр — **Трубицын** Евгений Георгиевич.

РСФСР бахача наха бытовой гІулакхаш тара министр — **Гандурин** Александр Николаевич.

РСФСР коммунальни боахама министр — **Бутузов** Сергей Михайлович.

РСФСР моттигерча промышленноста министр — **Марченко** Иван Тихонович.

РСФСР хин флота министр — **Кучкин** Сергей Андреевич.

РСФСР социальни обеспечене министр — **Комарова** Домна Павловна.

РСФСР хьагора промышленноста министр — **Паниротов** Юрий Александрович.

РСФСР мальхапродуктайн комбикормовни промышленноста министр — **Мезенцев** Павел Иванович.

ГІишлош яра гІулакхий РСФСР Министрий Совета Пачхьалкхен комитета председатель — **Басилов** Дмитрий Петрович.

Къахьегама ресурсех пайда эцара йолча РСФСР Министрий Совета Пачхьалкхен комитета председатель — **Иванов** Константин Александрович.

Профессионально - технически образование РСФСР Министрий Совета Пачхьалкхен комитета председатель — **Кирпичников** Петр Иванович.

РСФСР Министрий Совета «Россельхозтехника» Еррироссийски объединене председатель — **Шевченко** Сергей Васильевич.

РСФСР Министрий Советерча Центральни статистически управлене начальник — **Мямлин** Борис Тимофеевич.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель
М. ЯСНОВ.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь
Х. НЕШКОВ.

Москва, Кремль.
12 апрель 1967 шу.

Советски Союза Маршал А. А. Гречко

СССР ОБОРОНА МИНИСТРАЛЛА ХЬОЖАВАРАХ ДОЛА

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

СССР Лакхехьарча Совета Президиумо соцам бу: Советски Союза Маршал Андрей Антонович Гречко СССР оборона Министралла хьожаве.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель
Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1967 ш. 12 апрель.

СССР ОБОРОНА МИНИСТР СОВЕТСКИ СОЮЗА МАРШАЛ АНДРЕЙ АНТОНОВИЧ ГРЕЧКО

1903 шера ахархочун дезале ваьв, КПСС член ва 1928 шера дена. Советски Эскаре ва 1919 шера дена. Советски Союза Турпал. 1936 шера М. В. Фрунзе цІерагІйола военни Академи йистеяккхай, хІаьта 1941 шера — генеральни штаба военни Академи. 1938 — 1939 шш. — полка командир, дошлой дивизе штаба начальник. Сийлахь - боккха Даймехка тІом болча хана дивизе, корпуса, Арме командир а фронта командующе заместитель а хинва. 1945 шера дена 1953 шерага кхаччалца — Германерча советски бІуний группа главнокомандующи. 1957 — 1960 шш.— лаьттан тІарча бІуний Главнокомандующи. 1960 шера дена — СССР оборона министра хьалхара заместитель.

Парте XIX-чен XX-чен съездашка КПСС ЦК члений кандидатлла хийржав, хІаьта парте XXII-чен XXIII-чен съездашка—КПСС ЦК членалла. ШоллагІен ворхІалагІен хержача СССР Лакхехьарча Совета депутат ва.

РЕСПУБЛИКА КХАШКА

БЕРРИГА НИЗ—БІАЬСТАН БАЛХАШ ДИКА ЧАКХДАХАРА

Коартолаш дІаювш боахк

Дийнахьи буси совцац Наьсарен района «Назрановский» яхача совхоза Пхьилеиьенгий - Юртарча отделене кхачанарча агрегатий таташ. Агротехнически дикача хана юбилейни бІаьстан балхаш чакхдаха льрхІад укказа. ДІаюш а ялтийнеи доаьъарен льрхІа культураш, коартолаш.

СУРТА ТІА: коартолаш дІаюш а тракториста Котиев Шишахий агрегат. Уж дІа мишта юа хьожаш ба сальщицаш Нестоеигіар Фаьдийи Лейлаи.

Н. Пимова сурт.

МЕХАНИЗАТОРАША ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГ

Техникага бизза болх а байташ доашлача хана кхашкара балхаш чакхдахара дерриге низаш оарцагІдаьха къахьегаш ба Шальа района «Шалинский» яхача совхоза шоллагІча отделене механизаторащи кхаш лелладерашк. Гурахьье эйба аьха дика обработка яьча 150 гектара тІа дІайийнай бІаьстан юкье юа культураш. ХІаьта отделене хьалха латтача механизатораша Ирапев Супьяна, Ахмедов Юсапа шоашта тІачІоагІъяьча цхьа бІаь гектара тІа шІекара свекла дІайийнай. Из культура кІаювча ден нормаш тІехххоачашъеш хьинаре къахьийгар трактористаша Висаева, Батаева.

А. МАГОМЕДОВ.

СИХЕИ ДИКЕИ

Укх деношка чуйнна юртбоахама культурай фу дІалуш ба Надтеречни района «Кругловский» совхоза кхашкара болхлой. Лоаппача хана 120 гектара тІа гилуаргаш дІайийна баьнаб Вучиков Эли керте латта механизатораш. Дика мах баьб комиссе цар баьча балха. ХІанз гуранха йийнача культурашта маккаш доахаш ба уж. Ялтан доаьъарни льрхІа уж культураш дІайийнача ши эзар гектарах ахане тІа макха баьккхаб. Къаьстта дика къахьег механизатора Садаев Мауде. Укх шил-кхаь дийнахьа из болх йистебаькха лерхІ механизаторaша.

Ялхайтта гектара тІа комсий гаьнаш дІайийна баьнаб укхаза. Иштта 54 гектар сомий бешамаш я совхозе. Сомий гаьнаш гонахьа гІолла аьхка, кІира теха, хулам деча са доахкача хІамашта дуьхьала молкаш теха баьнаб сомий бешамаш лелаераш.

Цу дерригне тоьо хулийтаргья советски Іаьдала шоаттькъеи итт шу дузача шера ерригa юртбоахама дика культураш хьувкъае.

П. ИВАНОВ.

Хьувкъаергья комсаш

Укх юбилейни шера бІанах гектара тІара 43,5 центнер комсаш чуэца езача 45,6 центнер чуэцаргья аьнна декхар тІаийцад Наурски района Кирова цІерагІча совхоза къахьегамхоша. Совхоза балха юкъе пийсдена кхоачамбоацараш белгал а даьха комсий хьувкъам лакхбара боахаме йола резерваш гучайовхаш болх баьб совхозе. ХІанзле 860 комсашта хий дилад.

Техника кхоачамбадда хилар бахьан долаш укх шера толамца къовсам лоаттабе йиш хургья комсашта хулача грибкови лазарашца. Цу дерригне торо хулийтаргья комсий хьувкъам дикка лакхбе.

Іана замалахьа комсаш кхеара эша керда механизатораш кийчбир совхозе. Иштта курсаш чекхъяьхар 60 саго. ХІанз бригадашка дІа-юха бийкъа болх беш ба уж. Совхоза гидротехника М. Н. Крутске хий дехкача балхаш леладара кийчбир 15 саг. ХІанз яий дехкача насосни установкаш тІа болх бу берриге нах квалифицированни ба.

Тоъала дукха балхаш даьа совхозе комсаш кийлха хиннача керда гаьнаш йогІара я. Из болх 160 гектара тІа чакхбаьккхаб. Дукхьала укх шера 40 эзар керда комсий га дІаегІай цига. Дика чакхъяьккхар боахаме техникана е езаш хинна ремонт а. 20 февралe ерригa тракторaши иштта кхьйола юрта боахама техникен бокъонца кийчъяь баьлар тха ремонтникаш. Дика вІаштІехьбаьккхабар ремонтникий болх совхоза мастерской заведующи волча Попов Иван Владимировичa. Ханнахьа Іалашъяьяр ремонт еча эша запасни оатхалаш, иштта кхьдола хьалаш. ХІара дийнахьа шоай сменни нормаш тІехххоачашйора слесара Колесников Владимир Александровичa, трактористаша Богдашкин Николай Леонтьевичa, Каимов Імирана.

Комсашта обработка ю 30 керда трактор еннай совхоза. Кастта моллаш етта машинаш а хьаккхоачаргйолаш я боахаме.

ХІанз чуйнна комсашта эша гІулакх деш ба совхоза къахьегамхой. Шоай махкала сихагІа комсаш хьаьяста а баьнна уж кІаи хьалйиккхар бовла гІерт механизатораш. Комсаш льтта кІалхара хьайовстача балха механизаци яр бахьан долаш дукха лакхъеннай къахьегама овсарле. ХІара дийнахьа уж балхаш деш 30 агрегат йоалл совхоза кхашка. Из болх цхьа эзар гектара тІа чакхбаьккхаб укхаза. Хьаяста езараш 177 гектар мара яц. Дика къахьегаш ба цига трактористаш Колесников Владимир Александрович, Каримов Мухьмад, Рябухин Георгий Михайлович, кхыбараш. Царех хІаране дийнахьа шин норма ю.

Хьаьяста яьнна комсаш кулгаша нийсъю. Из болх 700 гектара тІа баьбаьнаб. Цига къахьега ден-дена 500 сег аравоал. Царна цхьана болх беш вийслу пенсионераш а. Цхьатарра цу балхашца шпалера нийсъяь тоаю. Ала дезаш да, укх шера 1006 гектара тІа шпалера етІа хиларца цу кхашка агІа ерригa комсаш хьалъехка йиш хургхилар.

Совхоза коллектив дог тийша я юбилейни шера тІаийца социалистически декхараш толамца кхочаш а даь шоаш Октябрьски цІейна накъагІоргхилараx.

А. ЧАСПИЕВ,
Наурски района Кирова цІерагІча совхоза керттера экономист.

Укх шера хьалхарчу кхаь беттан дийна къахьегна, толамца даьккхи Грозненски кондитерски фабрикан коллективо. Валаза продукци арахецаре квартала план 121 процент кхочушъяьй фабрика болхлоша. Планал пьарх[і]ачул совг[і]а арахийца продукци 43 эзар сома мах болу а. Хьалхарча квартала дукхаг[і]а арахоца болалаш кхьахатаьшта юкъа болхна нараманаш. Цех дийна лайда баьлар производствана а печаньмашина а.

Дlадахчу шера хьалхарчу кварталехь хиначул дикка лаккхьенной укх шера къаххьегана зеcерле. Кхаь беттан чохь цу юкъаг[і]а арахийцанчул 50,7 эзар сома мах дукхаг[і]а арахийцай продукци.

Укх юбилейни шера къахьетта дика къахьег Абдурахманова Тоита, Нетальникова Надежда, Малошенкова Валентинас, кхычер.

Сурта тlе: Грозненски горсовета депутат Н. Котельникова болх беш я.

И. Пижова сурт.

САГА ЙОАКХО ЕШ

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА СЕССИ

(Йистедоалар. Доладур 1-ча агlо тlа).

терча, Стерлитамакхерча болх беча пхьайолча предприятешка халкъо леладу товараш хьаду цехаш хьалъе йолаелга плана юкъедахьар. Хlаьта дlахо йодача хана, цунна хетачох, планаш уьттаеча органашен СССР Госстрои теркалле деза хераа гlирсаш хьалдеча хана цу тайпара цехаш йохьилга.

Ше къамаьл деш, Ленина цlерагlча Костромской льнокомбината ткачихас депутата В. Н. Плетневас дийцар Советски пачхьалкхен ах б[і]аь шера юбилейга болхлой мишта кийчлу. Тха предприяте цехашка, аьлар цо, кердача низаца, пятилетка шоь шера план Советски Іаьдала 50 шу дуза ди хьатlапхачалехьа кхоачашъергьа аьнна девиз а йолаш дlайолаенний социалистически эхь.

Тхона, болхлошна, дика хоьу. йоахар дlахо цо. Плетневас, халкъо вахар тоадара Коммунистически парти Советски правительство еш йола йоахо. Дукха хlама даьд советски сага тоьаа цунна хилашца дарг доана продовольственни промышленни товараш хилийтара. Вайна ховш да, укх пхе шера а дукха хlамети де лаьрдlалга. Цунна тешал ду вай сесе.

Тха, текстильни айгачен промышленноста болхлой, аьлар нов. Плетневас, селханарчул дукхагlен дикагlа йолаш продукци арахеца еш тахан. Хlаьта цу тайпара болх бе тхо кийча а да. Цхьабакъда, дерригаш а тха карара хlамаш дац. Кlадай дикагlа йола образецаш дукха арахеца йиш йолаш дац гlулакх хlана укх сахьата, хlана аьлча оашача бодраме аа лаккхагlча немерех йола дац. Цунна дувзаденна депутата республика юрта боахама министерствагара, лен кхебеча бераигача къахьегамхошкара дийхар лена хьукъем лакхбаа духба дань на Іеш, эггара хьалха цул дикал тоакр духьа а де деза дав.

Шай къамаьл чакхдоалаш Плетневас дийцар костромской текстильщикий быта культурно салоlилгеи шаштlехьлаккхара терко дукхагlа езаи дрг на хилараx.

Цул тlехьагlа къамаьл даьча РСФСР кхачан промышленноста министра депутата А. П. Клименчука хоам бир, укх пхе шера цу дакъа 350 йоккха промышленни предприяти хьалъе лаьрхlа хилараx, хlаьта цу гlулакха къастта чоагlа уъла тlайоахийт хьалха дlаьхача хана кхачан промышленность кхьчахьарчул всаагlа дегlаьхача районашта. Мангала, Урала, Сибаргlен районашка, Дальни Востоке хьадъе езаш а 105 предприяти.

Депутата кхтта дукхи. хlана продукце ассортимент хуршара процесс дlайолаенна хилараx. Изделей керда тайпаш карадерзадеча новкъостал дара Россе 29 областе, крае, республике мастерашi специалисташи бахийтабар. Цу цхьан хана предприятешта новкъостал даьд бедаьна, оборудовенца, материалашца. Из бахьан долаш дlадахача шера кlеонт-дукха тоаенний кондитерски, консерви, макарони, маьлха-булкий изделей ассортимент. 1967 шера производства план оттаеча хана дlахо дукхагlа арахеца лаьрхlар бахача наха дукхагlа хоатташ йола изделеш.

Иштта дувц министра кхачан промышленноста предприятей балха юкъера цхьадола кхоачамбоацараш а.

Преньешка иштта дакъа лаьцар депутаташ: Ф. В. Казнова — къахьегамхой депутатий Калинински областной Совета исполкома председатела, М. Т. Трошина — КПСС Татарски обкома секретара, А. Н. Быкова — къахьегамхой депутатий Челябински областной Совета исполкома председатела хьалхарча заместителa, А. Н. Гандурина — РСФСР бахача наха бытовой гlулакхаш дара министра, Н. Я. Мирошниченко — къахьегамхой депутатий Кемеровски областной Совета исполкома председатела хьалхарча заместителa.

Председателал деш волчо хьакхайхаду преньешка 21 депутата къамаьл даь хилар. Дош дувцкита сопале аьнна решени тlаап.

Ше дош хаддаш къамаьл деш РСФСР Министрий Совета председатела хьалхарча заместителa А. М. Школьникова белгалдаьккхар, депутаташа маьхера дукха замечанеши предложенеши еина а царга хьожаргболаш а хилар.

Сессе депутаташ дийцача дешаех лаьца тlеан РСФСР Министрий Совета, РСФСР министерствайи ведомствайи, автономни республикай Министрий Советий, краевой, областний, Московски, Ленинградски городской къахьегамхой депутатий Советий исполнительни комитетий лоархlамегlарча лекхарех наl бахача наха дlахо йодача хана дикка дукхагlа товараш хьалезе, цар ассортимент шоръелгеи дикал тоелгеи хилар белгалдоаккхаш бола сопам. Къоабалъьай 1967 шера халкъо леладу товараш кхы тlа а арахецарах лаьца промышленни предприятей коллективашa еина предложенеш.

* * *

РСФСР Лакхехьарча Совета сесси чакхйоалаш председателал деш вар депутат М. Д. Миллионщиков.

Депутаташа бевме тlайийцар правительственни ложашка гучабьнна новкъостий Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, Ю. В. Андропов, И. В. Капитонов, Ф. Д. Кулаков, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев.

Дувца отводаьча дешаех шоллагlчуьга хьажа йолалу сесси — РСФСР Лакхехьарча Совета массазара сессеш вlашагlйоахкар. Дош лу депутата В. П. Васильевно.

Укх комиссей персональни состав а председателаш а чlоагlбу:

21 сат юкъе а долаш законодательни предложеней комисси, председатель депутат Г. В. Подольщиков.

Планово - бюджетни комисси — 41 сат, председатель депутат И. Е. Клименко.

Кхьча мехкашцарча гlулакхий комисси — 13 сат, председатель депутат Д. П. Шевлягин.

Промышленноста, транспорта, бувзама гlулакхашта йола комисси — 39 сат, председатель депутат В. Н. Воротников.

Юрта боахама гlулакхашта йола комисси — 35 сат, председатель депутат И. Г. Миронов.

Халкъа образоване, культура, спорта гlулакхашта йола комисси — 37 сат, председатель депутат А. П. Бойцова.

Унахцlено лоравеи социальни lалашонии гlулакхашта йола комисси — 31 сат, председатель депутат С. Н. Сергеев.

Торговле, общественни кхачан, бахача наха бытовой гlулакхаш хара комисси — 31 сат, председатель депутат Р. Ф. Дементьева.

Гlишлошъерен гlишлой материалий промышленностен гlулакхашта йола комисси — 31 сат, председатель депутат Е. Т. Самодоов.

Коммунальни боахамен благоустройствам гlулакхашта йола комисси — 31 сат, председатель депутат А. Д. Мощевитин.

Іалам лорадара гlулакхашта йола комисси — 31 сат, председатель депутат Т. С. Сушков.

Цул тlехьагlа чlоагlду РСФСР Лакхехьарча Совета сессешта юкъерча хана тlайийца хиннa указаш. Доклад йир депутата С. Д. Орлова.

Балхаш дукхагlа хилариа гучадоана сесси лоархl РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума дукхала состав 33 сагага кхоачаш йоккхагlа е а кхьча балхех мукъа волча Президиума председатела заместителa должность оттае а езаш. Из предложени къоабалъьай Лакхехьарча Совета старейшиний Совето.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиум харжабах дола дош лувца йолалу сесси.

Дош лу КПСС ЦК Политбюро членa, КПСС ЦК секретара депутата А. П. Кириленкона. КПСС Центральни Комитето тlадиллараx цо РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума председателалла депутат М. А. Яснов харжа аьнна старейшиний Совета къоабалъь йола предложени елар. Из предложени массаба рaьза а волаш тlаэп.

Цул тlехьагlа къамаьл даьча М. А. Ясновa депутаташта баркал аьлар боккха тешам гlийх болараx. Старейшиний Совето чlадиллараx цо предложени лу РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума председатела заместителий, РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума секретарен члений хьакъехьа.

Лакхехьарча Совета Президиума председатела заместителалла хержаб ер депутаташ: О. П. Колчина (Московски область), М. С. Каримов (Башкирски АССР), А. У. Хахалов (Бурятски АССР), Р. А.-Б. Зульфигаров (Дагестански АССР), М. И. Геттуев (Черсий - Балкхарой АССР), З. А. Сангеев (Калмыцки АССР), П. С. Прокконен (Карельски АССР), Е. Ф. Нетеев (Коми АССР), И. Р. Мосунчев (Марийски АССР), Е. Д. Ясинина (Мордовски АССР), Т. С. Хетагурова (Къилбаседа - Хlирий АССР), С. Г. Батыев (Татарски АССР), Б.-К. Ш. Далчанмаа (Тувински АССР), П. П. Сысоев (Удмуртски АССР), И. А. Алмазов (Нохч-Гlалгlай АССР), Т. А. Ахазов (Чувашски АССР), А. Я. Овчинникова (Якутски АССР).

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума секретаралла хержаж депутат Х. П. Нешков (Калинински область).

Сесс иштта РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума вийтта член хержия.

РСФСР правительство — РСФСР Министрий Совет вlашагlйоллараx долча дешага хьажа йолалу сесси. Дош лу республика Министрий Совета председатела депутата Г. И. Вороновна.

Мукъаба сона, йоах нов. Воронова депутаташка, Российски Федераце Министрий Совета председателалла хьожаварца оаш сай сий дараx шоана баркал ала.

Российски Советски Федеративни Социалистически Республика Лакхехьарча Совето селхан тlайийцача сопамца правительства болх къоабал а боь, сона тlадиллаз РСФСР правительства состав Лакхехьарча Совете хьачулулга. Шун сайх бенна тешам коммуниста лун дола эггара локкхагlа дола совгlат санна, халкъо хержараша сийлахь-воккхача Ленина идеш кхоачашъяр духьа, коммунизм хьалъяра декхараш толамехкоачашлар духьа тlагlертта къовсам лоаттабе аьнна тlадиллa гlулакх санна лоархl аз. Мукъаба сона, Советски Союза Коммунистически парте XXIII съезда решенеш кхоачашъелга lалашлаь а шун сайх бенна тешам боа цa бара а аз сай дерригa низаш, знанеш, опыт тlайохийтаргхилараx шоана дош дала.

РСФСР Лакхехьарча Совето тlадиллараx тарра нов. Воронова сесси хьажийта дlачуелар Российски Федераце правительства состав.

РСФСР Лакхехьарча Совето РСФСР Министрий Совета председатела хьалхарча заместителалла чlоагlбу А. М. Школьников, Н. Г. Пысин, РСФСР Министрий Совета председатела заместителалла — А. Е. Вирюков, К. М. Герасимов, В. А. Демченко, В. А. Дьяков, Е. Ф. Карпова, В. И. Кочемасов, Л. П. Лыкова. Иштта чlоагlбу Российски Федераце министраш а.

Сессе дувца отталь дерригa дешаш хьежа дова. Верхlаллагlа хержача РСФСР Лакхехьарча Совета хьалхара сесси дlахъовлаш хилар хьаьхайкадир.

(ТАСС).

РОССЕ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕВОЛЮЦЕ ПРОГРАММА БАХЬАНЦЕ ЛОАТТАБАЬ КЪОВСАМ

Ленински апрельски тезисаш

Андрей СВЕРДЛОВ,
исторически Іилмай кандидат.

Кхы эздахагlа шlашка е бlарга ца дайна тайпа политически хьал хьадир Россе Февральски буржуазно-демократически революци латтьалара. Цхьанна а тайпарча схемашка чу ца хожалуш е ше санна дар историяна кхы хьалхагlа довзанза а хьал дар ца. Маьхбузехьа буржуазно-демократически революцеш дегlаьхача новкъа ахкаьзар 1917-ча шера февраль бетта хинна эрсий революци.

Цу башхалон чулоацам укх тайпара бар: салташхен ахархошхен болча lалаьмате дукхача наха керте латта Февральски революце гегемон пролетариат йолча хана, цунца ахьнна революцеца даькъа доацаш буржуази а яр. Тайп-тайпара лостамаш, тайп-тайпара социальни низаш вlашагlкхетаро къаьстта шай башхало йолаш, Ленина аьхача тайпара, «къоарза» хилийтар революци, ши Іаьдал хьакхиларга, пролетариатен ахархойн революционно - демократически диктатура (болхлойн салтийн депутатий Советаш) буржуазе диктатураца (Пачхьалкхен Думо вlашагlъелла Ханна йола правительство) вlаши дувзадаларга кхоачадир цо.

Ше маларра аьлча, революци чакхъьлначa хьалхарча бетташка общероссийски центр хинна а беррыгача мехка хьахул Советаш шийна тlехьалаттaш а хиннача Петроградски Совета оагlонгахьa бар реальни низ. Цхьабакъда, хьалхарча юкъьга керте а этта столични Совета долл деш хиннараш реформисташ бар — меньшевикийи эсерийн партеш. Иштарча цу Советo рьза а хинна Іаьдал карадора буржуазена, управлене ерригa органаш а ерригe пачхьалкхен машин а шийн карара хlа ца хеташ хиннача Ханна йолча правительствана.

Российски пролетариат, кхычаргa хьежача, нах дукха болаш-м бац, цхьабакъда, дукхача шерашка новчахьа Іаьдалца леладьнча къовсамашка геттара дика чlоагlъенна. 1905—1907 шерашка хиннача революце опыт йолаш: дукхача халонех чекхйийнна а болат санна чlоагlа а йола Ленина парти керте латташ яр из. Мехка дерригa общественни вахар хьалхенехьа тетта керттера низ а хинна дlаэттар Россе болхлой класс.

Нийса дукхьаларча вокх оагlорахьа буржуази латтар, мехка экономика ерригаш а керт-кертера позицеш ший кара лоаттаеш а, тlехьарча шерашка организационни кхоаеннен чlоагlъенней а, дикка политически опыт Іоаль а йола буржуази.

Февральски революце общественна боламa юкъевал Іалаьмате дукха кlеаш, ... буржуазий ... эггара хьалхе ... Из бахьан долаш нагийна буржуазен демократе поле чlоагlа ... хlаьта буржуазеца ... цунна несен дара политике лелаеш хиннача цун никалашта — меньшевикийи эсерашта. — Цхьабоьлар Советашкара дукхагlбоьлча. Шоаш цхьатара боацашехьа а меньшевикийн эсерийн партей мугlарашта юкъе политически, организационни негар ... юкъара платформа ... социалистически революци ... хиал ... хlанз а хьаэтани, капиталистически новкъа дегlаьхаш кхы а дикка бlаьха мул бакха деназ ба моиа, хьаее дешаш уж тешаш хилар. Цу тlера хьадоагlаш дар вар жамотте буржуази хьаллувцилга, буржуазно-помещикий Ханна йола правительство хьаллувцилга.

Дукхача наькъа бокъонцара хьаштaш кхайкадеш а хьаллоацаш а йола наl мара йоаца парти яр Российски социал-демократически парти (большевикий). Алхха цо мара белгалдаьхацар революци дlахо яхьара нийса наькъаш, цхьабакъда, Іалаьмате чоалханерча хьалашка бора парте ший болх: тlема шерашка къизагlча тайпара чувхаь яр цун кадраш, цун дукха организацеш йохаь дlаьхьаяр, дикагlа боле ленинцаш набахтенашка, ссылке, довзол арахьа дlабаха бир. Центральни Комитета дозоол арахьарча даькъацара, Швейцаре ваьаш хиннача Ленинцара ЦК бюро бувзачаш Іалаьмате хала леладе дезаш дар. Цхьабакъда, функагlа дукхала дальча а цхьанна хlамах шек ца йоаллаш геттара йоккхий халонаш эша а яш, дукхана наха доал а деш, парин хьалха лаьттараш, революцин къовсама лозунгаш тайпараш, болача нийса лостам тийнараш алх-

ки большевикаш мара баьхи. Пачхьа Іаьдал дlадаьккхача хьалхарча декошкехьа а, къайлагlара хьагуча а яьна, кхоталуш, кхы Іоабеш яр большевикий парти. Вlалла юкъагlа ца а буташ, шоай болх беш яр ЦК Бюро, Московски комитет, март бетта хьалхарча денош юхаметтаоттайир Петроградски комитет, партийни комитеташи организацеши хьахилар беррыгача мехка. Нагахьа санна Февральски революци хулаеча хана парте мугlарашта юкъе 24 эзар гаргга сар мара хиннавеце, апрель бетта 80 эзарнега дlакхоачаш дукхагlа хилар большевикаш.

5-ча марта Петроградa юха а арадувла доладелар большевистски газета «Правда». Москве арадувла даьлар «Социал-демократ», Харькове — «Пролетарий», Кронштадте — «Голос правды», Тифлисе — «Кавказский рабочий», иштта кхы дукха а ленински изданеш. Шай газетий оагlош тlара большевикий парте дукхача наха вlадоазийтар бакъ дош, кlеригта валихе а доашхаш дlаккхетадайтар тlалатта гlулакхаш, белгалдоахер революци дlахо дегlайодалара наькъаш.

кифеташ, ... дlалаьш ... таши кlезига даьзар.

Ханна йола правительство юххьанна «бокъона, контрреволюционни» а лаьрхlа, «хlана аьлча, йоккхача буржуазен дворянства викалех латт из», ЦК Бюрос, масала, кертагlа цo ловикхаш аьтар цу правительства бизза матеньй кхийкабелга, цунна меттел Ханна йолча правительствана «Іоткъам» лоаттабе беза, цун болхa «тlахьожам» оттабе беза яха хабараш а дувцаш.

3-ча марта Петербургски комитето шай решене тlа дlаэздир ше «духьале еш яц Ханна йолча правительства Іаьдала, цо деш хилаш пролетариатен демократически халкъа дукхача наьхен хьаштаща нийслуш, царна машшара хиларга хьежжа, хlаьта дlахкайкаду, моллагlча форме оттадаь а, монархически Іаьдал юхаоттаде Ханна йола правительство гlертара дукьала эггара къизагlча тайпара къовсам лоаттабе лаьрхlа шо хилар».

Цу тайпара гlалат долаш никъ лаьцар Московски комитето а кхы дукхача партийни организацеша а. Хоадаме доацаш, гlалат долаш нийс-

Тlеца организации. Ушаза, цу вlашагl хьаь зале хилар пролетарски эвволюце башха парте Центральни Комитета членашта а столични партийни организацие активана а гlулакха хьакхъехьа дав хьалхаьа къамаьл. Эггара хьалха укхазе бьахи дукха болашья нахагa дlайийцар Ленина Стокгольмера Петрограде хьавогlаш новкъа а тlеха болх беш ше оттаьча Апрельски тезисашта юкъегlа революци дегlайоалаьра программа. Чlоагlа аьха дегаьна дуwжаш дар Ленина даь къамаьл. «Цlена мук хьакхерах тарра хlама дар из... — аьлаь массехк эз вовзачул тlахьагlа цlи хеззача большевикчa Л. Сталa, — Ленина хетарг дукха чулоацаш дар». Вlалла даге а доацаш цу бух Кшесински цlенашкь нийсвеннача меньшевика Суханова укх тайпара дувц Ленина цо къамаьл: «Сона цlахкхе а дийцаргедац ди къоажъарех тарра хинна из къамаьл... Хеталора, дерриге Іалалматаш шоай меттара хьайха санна, дерригa а довладенн болa низ, е духьаленам а, е шекалонаш а, е воа-хи халонаш а, е наьха расчеташ а фуй а ца ховш, Кшесински зале лел, кхы мел вар дийлуш, гелла чlоагlа безам тlабаха задуагlащ багlача учениташта тlагlолла».

Хlал, ленински къамаьло, де дезаний хьакхьехьарча ленински программо шел-аьна аьнкхар меньшевик Суханов. Из къамаьл-м Каменевал тарча цхьаболча большевикашта а дар тем боацаш, цхьабакъда, бокъонна болча большевикаша, геттаоа дукхача пролетарех болча наха Іалаьмате чlоагlа рьза хинна тlайийцар ленински никъ, хlана аьлча, царна эггара дукхагlа дегадоаллар дар цо кхайкатьар.

4-ча апреле Ленина — шийл тешех къамаьл дир хьалхагlа Советий Веригроссийски совещание даькъа доалаш хиннача большевикашта хьалханашен цул тlехьагlа — большевикийи меньшевикийи пхьан цхьачa собранен. Ильича цу тlеххьарча къамаьло Іалаьмате чlоагlа гlирата айдир оппортунизма лагерe. «Единство» яхача плехановски газето сухал бир ленински къамаьлах «бокъонца гlена - набора» къамаьл да из ала. «Революционни дlоовзаьтеча юкъе гражданский тlема байрах егlай» Ленина, аьнча хьайкадир оборона Гольденберга. Каменев а Петроградски организаце болхлоех цхьаьабола нах а гlоттав Ленина аьнар харцe, цхьабакъда, 7-ча апреле кепатеха «Правда» тlа а аьнна, Ленина Апрельски тезисаш дукха ца Іоаш парте массахьа къоабал яь тlайийцар, российски болхлой классе де дезарий йоккха программа а хиййа дlаьттар уж.

Революце хьалхарча дехопка дешах ше мел нийса шай Апрельски тезисаш вlашагlтехар, цlендир, цхьан нийсача системе доладир Ленина. Империалистически бе из аьна, ло тlатоха хlама доацаш. бе, боагlа мах бир тlема, цу тlа гlоллa «мелла вlашагlа яр а уступка а мегаргдац» оборончествана, аьнна, наl мара йоацa нийса никъ йир цо.

Ленина юха а юха а белгалдаьккхар хlана тlалеттача хана башхала еннах латт. Из латт «буржуазена Іаьдал денача революце хьалхарча этапегра пролетариатен къаьгlа болча ахархоштен Іаьдал дlахедалле леначa кул шоллагlча этапега доладара».

Цхьанча тайпара а хьал из долчайла Ханна йола правительство, кхаш белгалдохар Ленина, «Эзар парламентски республика яц... болхлой, батракий, ахархой депутатий Советий республика я...».

Помещикашкара латтаьш хьадохийлга, мехкача дерригача латташта национализаци елга кертера в доархlаш, Ленина белгалйир парте аграрни программа лардаш. Еррига банкаш вlашагlтохилгеи Советий баrlоагlахьара общенациональни банка тlехlожам оттабелгеи тlа в дуллаш, белгалдьхар экономически политика лардаш.

Партейни декхарий даькъа Ленина кхайкадир геттара сиха большевикий парте съезд гулбелга, парте программе цlен хувцилга: «социал-демократии» яхачоа меттел, коммунистически парти, аьнна, цlи тулилга.

Иштта ба, лоашa аьлча, Ленина ший Апрельски тезисашка оттаьнна де дезарий программа чулоацам. Кlеэзта ха яьлар, хlаьта ленински идеш ларде ютиш большевикий Апрельски конференце решенешта, нерех парте юкъаяь гаиз. Россе гергга гlийрахе социалистически революце нийсийн платформа хилар.

(АПН).

СОВЕТСКИ ІАЬДАЛА 50 ШУ ДИЗАРГА

Ма хоалхие а дар-кх меттахь партена хьалкашка лаьтта декхараш! Оттае езаш яр революци дlахо дегlайоалара стратегически плани тактикеш, эггара хьалха къоастам бе бераш дар из а сопаш дlахо беш латтача тlемаца, Ханна йолча правительстваца, Советашца малагlа никъ лаца беза. Вешта аьлча, массе оагlорахьа аналиа е езар тlаьтта хьал исторически шийн тайпара хилара. Хlаьта беш бола болх хlаьарчоа Ленин тlа а вlаьцаш бе безар, хlаьта из холуш дар парте теоретически а практически а бахха тlехь. Алхха социальни хьакъхьал долча Ленина, тимашце а масса оагlув чулоацаш а йолча цун эрудицеца мара могаргдолаш дацар наггахьа мара ца нийслуш тайпара дукха эргаш а калейдоскопически хувцалуш а йола событешерригаш а бизза чулаца. Алхха Ленина мара низ кхоачаргбоацар февральо оттаьнна хьала массе оагlорахьа аналиа е, уж мара кхы бlеца нийса вывод е пролетариата. Большевистски парте стратегени тактикаеч къоастам бе. Февральски революци котъяьннача тlехьагlа хьалхарча деношкахьа а. Франце, Англе, Швейцаре буржуазни кепайоазоний оагlош тlа араделха лоадам бола, юкъеhера хоамаш шийн мара кхачача, Ленина ше лоргол дехьара цlа а валенна белгалйир пролетарски стратеги лардаш.

Март бетта 6-ча дийнахьа а Ленина белгалдаьккхар: «Хlанз эргlа не — болх шербелга, болхлой депутатий Советашна Іаьдал кхачийтара... ... иайчокия... нах вlаштlехьбоахлага... Хlанз — шенъаь йодаш вол ревлюци, вlолла тешам а бац е де гlоновкъостал а дац кердача правительствана» (шелла-тешам бац Керенскийх, Гвоздевах, Чхеидзех, Чхенкелех, К°)...

* Юкъар Ханна йола буржуазни правительство я.

Шай «Гаьнара ухача письмошка» 7-ча марта йаздьча эггара хьалхарча письмо тlа Ленина Іалаьмате чlоагlа къоастам болаш белгалдаьккхаш: «Укх хьалхарча революце хьалхара этап... чакхъьлний. Из хьалхара этап хетаргахьа тlехьара этап дургъаш вай революце».

Апрельски тезисаш, аьнна, цlи дlаяха долча «Укх революце пролетариата декхарий хьакъехьа» яхача гlоргlаьннача документа тlа Ленина вlашагlа а техар, цlен а дар шийна хетараш. Буржуазно-демократически революци социалистически революце яккхара тlехьа лоаттабеча къовсаме большевистски парте стратеги тактике мишта хила еза хоадаш бахьа йола пролетариата де дезарий керда программа яр уж тезисаш.

Хlаьта хlаьарчоа 1917-ча шера март бетта Іалаьмате чlоагlа сагота а волаш, Россе цlаьа наькъаш лохаш Ленин Швейцаре волча хана, парте ЦК Бюрос, шийн стратеги тактикаш

лора цхьацайолча хана тlеца мах бир гlулакх а. Партена чухь цхьане а бизза мах баьбацар. Советий, пачхьалкхе вlашагlйоллара керда форма лаьрхlачар Советех. Парте чура хьал кхы а дукхагlа чоалхие даьлар 12-ча марта ссылкера Петрограде вена Каменев, ЦК Бюрос цунах аьнначa тайпара, «дlалоацача корректорe» «Правде» чу а техка, ший оппортунистически хетарашта пропаганда е валаелча. 14-ча марта «Правда» редакционни статье тlа Каменевa язора: «...вр Ханна йола правительство къаьгарча Іаьдалах юхеиасараша бокъонна къовсам лоаттабеш хилара боарраме Іалашхина да революционни пролетариато из хьаьхи боллаш хьадовеннюта (белгалдаьккхар тхо да — А. С.).

Контрреволюционни Ханна йола правительство «хоадим боллаш хьаллоацилга!» Из Іалаьмате доккха гlалат дар.

Тlеца мах бара даькъa геттара доккха гlалат долаш яр 15-ча марта «Правда» тlа кепа теха араьнна Каменева яьхь редакционни, оборонческий статья. Хlаьта из иштта волча цу хана ленински «Гаьнара ухача письмоех» эзада цхьа письмо мара арадалазйр «Правда» тlа, ир а цхьацайола моттигаш цу тlара дlа а йоахии. Бахьан а доацаш, дагадоххарах аьнна дацар Петрограде вlашагlкхийнчул тlехьагlа дукха цl гоаш Ленина аьдир: «Вай тнйше де схизмы мистаниица» (вешта аьлча — оппортунизмаxа — А. С.) гlатутожаш бола «Правда» никъ бизза нийсберг хиларах».

Гlалат долаш а Каменева гаьна йоаццаш а позици лаьцар юххьанца Каменевеца цхьан хинна ссылкера вlашагlа Сталина а, «Правда» оагlош тlа цо из бакъ долаш санна лоара: «Ханна йола правительство... революцена тlаьхатеккхаш я», хlаьта ЦК Бюрос вlашагlтехача партийни болхлой Ерригроссийски совещане 29-ча марта ше къамаьл деш цо аьлар: «Революци бокъе гlа Ханна йолча правительствас чlоагllеш хиларга хьежжа — из хьаллаца йоагlа, хlаьта из контрреволюционни мe я. — Ханна йола правительство хьаллоацилга хьештlаш».

Ше Петроградa вlа хьоечашехьа а дукхьала из бахьан долаш Ленина аьлча халазйр массаза а ше оалаш хиннача бесса, хьадлан принципиальни: «Шо, новкъостий, правительстве тешаш да. Нагахьа санна из иштта дале, вай никъ цхьа бац. Шуна хулачул дикагlа-м кlезгбарашца висча ва».

Тlехьбаьна хала а Іалаьмате кхераме а никъ а баь, 1917-ча шера 3-ча апреле сарахьа даьй-мехка цlаккхьчар Ленин. Петроградa Финляндски вокзала хьалхашкарча майдан тlа чlоагlа гlоэбаьна Ильич гlайийцар цунна наькъабьхкача иттаж эзараш болхлоша, салташа, флотахоша.

Дукхьала вокзалера водда шехьа а Кшесински двореце вахар Ильич. Цу чу яр цу хана Центральни Комитет, Петроградски Комитет, большевикий

«Советски Татаре» — 50 шу

КАЗАНЬ, 13 апрель. (ТАСС корр.). Тахан республика журналисташа ерригача общественностон белгальяккхар «Советская Татария» яхача газета эх бlаь шу дизара юбилей. Татарски АССР къахьегамхошта коммунистически кхетам лун, боахамни культурен дегlаьхкуралара декхараш кхоачашдара уж оарцагlбоахача дика хlамаш карагlдулараx а хьалхара номер арайьннача дийнахьа дениз 50 шу дизарца дувзаденна а СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указаца Къахьегама Цlена Байракха орденах енний газета.

«Советски Татаре» эх бlаь шу дизара юбилейна хетаь общественностен викалий собрани хилар тахан Муса Джалиля цlерагlча оперaн балетан театре. Газета цlерагl моаршал лун дукха телеграммаши адресаши деякка — «Правда», «Известия», «Советская Россия» яхача газетий редколлегешкара, промышленни предприятей, колхозий, совхозий коллективашкара, творчески союзашкара.

РСФСР а Татарски АССР а культура заслуженни болхлой яха сийлахьа цlераш енний «Советски Татаре» журналистий группана. Царех дукхачарна РСФСР-ен Татарски АССР-ен Лакхехьарча Советий Президиумий, КПСС Татарски обкомен республика Министрий Советен Сийлахьа грамоташ еннай.

ЛЕНИНГРАД. Лев Толстой цlерагlча ... [illegible] ... (Апрельски) конференци.

В. [illegible] сурт.

ТАСС фотохроника.

Халонаш эшайир

балха хьалха латташ. Царех а вокхачунца Шамсадова Асмаl. Цу цехе меттел ерригача заводе а массехьа сар вац из ца йовзаш. Каст-каста завода Сийлен доска тlа го йиш а цун портрет, шера цхьа цlей дlадодаш цунна Сийлен грамота, ахчан премеш а хуш е баркал ца оалаш. Лоацца аьлча цо производстве дика къахьегарах, общественни махаро хьаларе даькъa лацарах завода коллективо сий ду цун.

Закатчица Шамсадова Асмаlас хьабена къахьетна шийн лоаца балe а сий долаш ба. 13 шу гарга ха мара ди цо болх бу. Хьалхарча пхе шера хlамаш тегача болх беш хилар из. Ше карадайца болх белабенна цох дlаьнна дlайохалацар Асмаl 1957-ча шера консервни заводе балха яха лаьрхlар цо. Дукхача хана деза цун на дагадоллаш а дар кхачан промышленноста моллагlча отрасле яха а балха гlолгa.

Балха хlаьттар нов. Шамсадова. Цхьаькха балха гоьаал яцар, амма шийна тlабилла болх цlена бора. Цхьа ди доагlаргхий - хьоцl закатчица е браковщица гоьзал аз Іоаль аьнна хетаьора сона,—ахаш дувц цо. Йоккха опыт йола болхлой, мастераш мукъа болаш хьа мокт кийсъолча нарa цу балхаш дьйна хаттараш лора цо. Ди тlехьа дикагlа кхетар карalона гlертача балха хоттала.

Цхьа шу а даладехьа шоллагlча разрядаx экзаменаш дlа а еина бракощицалла хьожаш Асмаl. Сага новкъостал доалаш ше бе беза хlана бовх. Цудукьа дукха меттигаш нийслу гlалаташ дувлаш, новкъосташта санна чехка булап болх. Булург а бий-хьоrl сона ер, яхеш шекъювлаш со, — йоах цо. Цхьабакъда, безам караладьна болх булургбан кхаьта фуз, яхача уйлаша яха вlубелийтар. ршайир халонаш. Цехе беча балха эггара лаккхагlа бола 4-гlа разряд хьаккхар. Дукха за алалехьа иштa эггара белхтекхаьотгlа, лоархlамегlа болча балха тlа вакхачалла хьежаш из. Цига а цаl-ах, шинъ новна кхоачашйора цо. Къахьегта чlоагlа баркал йоах цо шийна из говзал Іомаеча новкъостал даьча Шамович Клавдия Васильевнайна, Болтычева Анна Андреевнайна, Кратт Надежда Сергеевнайна, кхычаршa. Хlаьта цар а доккхал лу шоай ученица даим балха тlа хьалха латташ хьадйоагlаш хиларах.

Цехерча болхлошта юкъе эггара хьалхарчарца коммунистически къахьегама ударник яха цlи елар цунна. 1961-ча шера КПСС члений кандидаталла дlаоц из. Са вахаре сона мел хийлачул боккхагlа кхы хилар сона ... Шамсадова. Цу шаьккхе цlеро кхо а дукхагlа дlадехар. Из дизза кхоачашдора хьекар кходанзар. Парте дlайийца дукха ха алалехьа завода партийни бюро членаллa хорж нов. Шамсадова. Массехказа Ленински райсовета депутаталла хержай. Укх шера Нохч-Гlалгlай обкома членалла хержай.

Воспитатель, хьехархо, общественник, йизза новкъост ... болх беча наха. Из дагар ... Мичча хана ... Асмаl эшачоа новкъостал де. Цо ... балха говзал дlаlомаль балха ... хьалха латташ дукхр болхлой ба цига. Царех я браковщица Дьяконова. ... ... болх беш я из. Делкъейга салоlача хана дарна газеташ, журналаш деш цо, дунен халкъашта юкъера хьалаш довзийт. Эрсий меттах дика кхетам бацараща дайоккха моттала а хувцаш.

Карагlаьнначох кхоачамбоь Іе дага яц Асмаl. Укх шера сайрийнарча школе деша а яха ворхl класс яккха лерхl цо. Цул тlехьагlа кхачан техникуме деша гlоргья.

Новкъост Шамсадова ... болча бригада коммунистически къахьегама сийлен цlи лелаш. Октябре дlайина дизача таламашка наькъаха ... бригада. Хlара сменаш нормаш 120—125 процент ...

Б. МОСТОВ.

«СЕРДАЛО»

2-гlа агl. 13 апрель, 1967 шу.

ХЬАЙБАЙ БОАХАМ ТОАБАРА НАЬКЪАШ

ПАЧЧАХЬАЛКХЕНО еча йоа-кхоина практически гlулакхашца жоп а луш, парте XXIII-ча съезда решенеш толахе кхоачаш а еш, республика хьайбаш лелалерашца белгталера толамеш дьахаз массе тайпа хьайбай продукташ алсамъяхара гlулакха. Яьха чаккхаьккхаз 1966 шу лакхъаьй хьайбай продуктивность. Дlадахача шера хlара кхоабача laттагара юкъера лаьрхlача 1870 килограмм шура яьккхар. Хlара устагlанна тlера 4 килограмм тха даьккхар, зетта доахан — 3 процент, хьакхерч—14 процент дукхагlа хиннай, жа — 6 процент. Цу доллача хlамаша йиш хилийтар хьайбай продукци паччахьалкхенга дикка дукхагlа йохка.

Къаьстта дика толамаш дьахад Грозненски, Сунженски, Шелковской, Наурски районий хьайбаш лелалера [illegible].

Продукци дукхагlа яккхара кийса чlоагlа лоархlаме ба продукци яккхарга дlабода мах лохбар, производства рентабельность лакхъяр. Цунна тlехьа къовсам лоаттабе беза ерригача колхозашкеи совхозашкеи. Цу тъовсаме чlоагlа лоархlаме да продукци яккхарга дlабода мах нийса лархlар, цунна хlоарга анализ яр. Нагахьа санна продукци яккхарга дlабода мах ниййса лархlа боахаме lомаберинабеце, бокъонна ховргlаш боахама дакъа цайдагlа лар малагlа да е ле тулаш дар малагlа да. Продукци яккхарга дlабодеча мехьа анализ яро йиш хулийт пайда эцанза доала чура кхоачамаш хьагучадаха, уж общественни производствана юкъехахьа. Продукци яккхарга дlабода мах — лоархlамера экономически хьокхам.

Цудухьа чlоагlа лоархlаме да цун лоаттам малагlа ба, из лоархlамера хьокхам хьахулаш йола элементаш малагlаш я хар. Нагахьа санна хьайбай продукци яккхарга дlабодача мехьа анализ йича, атта ховргда шура, дулх, тха даккхарга дlалодача материально-ахчан рузкъа хьайбаш лелалерий алапеи доакъарашеи 80—85 процент дlалоацаш хилар. Малагlаш да цун бахьанаш? Уж да: доакъарий культурай хьувкъам лоха хилар, доакъарай lалашдарга дlабода мах лакха хилар, зоотехнически боарамел совнагlа уж доахана телар, юххера а, хьайбаш лелалу фермашка механизаци кlезига я хилар.

Республикерча цхьалолча боахамаша пайда эцац доакъарийн алатийн культурай хьувкъам дакъбара йолча торонех. lалама - климатически хьалаши лаьтташи цхьатарра доллашехьа а, юртбоахама культурай хьувкъам бе-бе хул колхозийн совхозийн. Цу тайпара боахамаш да Шаьла, Урус - Мартана, Шелковской, кхыча районашка. Масала, соацка хlара гектара тlара 21,7 центнер вазат даьккхар Шелковской района «Коминтерн» яхача юртбоахама артеле, хlаьта цу районерча «Червленский» яхача колхозе 15,6 центнер мара даьккхадаш. Цун бахьан да фу дlадера ханаш телкаяр, культурий дlаюрткйола лаьтта ца кийчдар, удобренех дерттlа пайда ца эцар, и. кх. дl.

Нагахьа санна доакъарий культурай хьувкъам лоха хилча, уж кхеларга дlабода мах лакха хул. Цудухьа хьайбай продукташ яхарга дlабода мах лохбара чlоагlа лоархlаме да юртбоахама культурой хьувкъам лакхбар. Цхьабакъда кхыметтел доакъарий культурай хьувкъам лакха а уж кхеарга дlабаза мах лоха а бар аьнна вайзанр дац лоакъараш кхом а беш лелалеш ца хилча. Вай республика боахамашка тlа в ийца лелалеш долча зоотехнически боарамех l центнер шурийна лаьрхlа тела еза 1,3 центнер доакъарий единицаш, 1 центнер дулха лаьрхlа — 10,5 центнер. Цхьабакъда, уж боарамаш цхьалолча боахамашка кхоачамдеш ца хилар бахьан дола хьайбай продукци яккхарга дlабода мах лакха хул, lап тlехьа доакъараш тоъаш холадеш.

Продукци яккхарга дlабода мах лохбараш хьайбай боахама рентабельность лакхъяраш лоархlамегlарча хьалех цаl да хьайбаш лелалеча фермашта механизаци яр. Цхьабакъда, хlанзалца кlезига яьй из республика колхозашкеи совхозашкеи. Юкъера лаьрхlача республика шурий-товарни фермашка доахан деттара болх 40 процент мара механизаци яь бац, хий телара — 45 процент, доакъараш дехкара болх — 40 процент. Производственни процессашта механизаци ера боарам къаьстта лоха ба хьакхий - товарни фермашка.

Белгалдакхха деза, фермашта механизаци яра боарам лакхбар боахамашта шоаза гlойленагlа хилар: цкъа - дале, цо дукхха кlезигбу продукци яккхарга дlабоза къахьегам, лохбу из хьаккхарга дlабола мах, шозлагlа - дале, цо доахана продуктивность лакхьу. Масала, цахадаш фермана хий лоаттадеш хилча, доахана продуктивность 10—15 процент лакхлу, хlаьта хьакхарчашта доал 20 процент тlабхет, тха 10—15 процент дукхагlа доал.

БЕЛГАЛДАБКХАНЗА дарглац, республикерча лоаман колхозашка, уж вlашагlъехха 10 шу гаргга ха йоллашехьа а, механизаци во яь хилар. Цун бахьан за хьайбаш лелалу фермаш кагий а колхозаша шоай низашца хьалъеш а хилар. Дика хоаш да, хьайбай продукташ дукхагlа яхара аьттув боацхаш йола ноцийн дагlешийн жимаш гектараш лоамашка хилар. Хlаьта а, механизаци ца хилар бахьан долаш продукци яккхарга дlабода мах лакхагlа ба нига, республикерча кхыча колхозашкеи совхозашкеи болчул 2—3 за хlана бац аьна.

Цунна цхьана чlоагlа лоархlаме да массе тайпа доахана продуктивность лакхьяр. Экономически лоархlамаш дича гучадьилла, доахана продуктивность лакхагlа йолча мотгlагашка продукце единица яккхарга мах кlезингагlа бодаш хилар. Республика юкъера лаьрхlача хlара laттагара йоаккхачул 200—400 килограмм дукхагlа йоахк шура хьалхалеттача боахамашка. Хlаьта цхьацналолча боахамашка къаьстта дика толамаш дьахад. Масала, нагахьа санна Шелковской районе юкъера лаьрхlача хlара laттагара 2398 килограмм шурий яьккхаяле, «Красный пахарь» яхача цу районерча юртбоахама артеле хlара кхоабача laттагара яьккха шура 3162 килограмм хилар, хlаьта «Путь к коммунизму» яхача колхозо — 2630 килограмм.

lалама - климатически хьалаш цхьатарра долча боахамий хьокхамаш бе-бе хилара тешал ду дулх, шура, тха, хьайбай кхыйола продукташ дукхагlа яхара колхозийн совхозийн пайда эцанза йиса йоккхий торонаш хилара.

Хьайбай продуктивность къаьстта лоха я республикерча лоаман колхозашка. Цига хlора хlаьабачу laттагара 700 — 800 килограмм шура йоахк. Цун мехал ча доахана фу эсала хилар. Цхьабакъда, лоаман боахамий дикагlа болча хьайбаш лелалерий опыто хьахьокх лоаман хьалашка хьайбай продуктивность тоъал лакхъе йиш хилар. Масала, 1966 шера Ведана районерча хьалхьалха латтача доаркаша Макуевас, Гунабоаевас, Висултановас, кхычар хlара laттагара 1500—1600 килограмм шура яьккхай.

Хьайбай боахама рентабельность лакхъяра аьттув болаш да специализаци ниййса яр. Хlара боахаме керттера дакъа цаl хила деза. Боахаме массехк дакъа лелалар пайдана дац, хlана аьлча колхозо е совхозо боахама гlулакхаш чакхдахара эшача тайпара хилац царна lалама - климатически хьалаш.

Из дика гуш да «Шелковский» яхача совхозага хьежача. Цу боахама керттера дакъа жа леладелга да. Цо дlалоац товарни продуцех 94 процент. Цудухьа жа лелалара даькъера деррига хьокхамаш моллагlча кхыча совхозерчул е колхозерчул дикагlа да укхаза. Юкъера лаьрхlача хlара устагlанна тlера доаккха тха 6 килограмм а кхы дукхагlа а да укхаза. Тхай устагlан дулхи даккхарга дlабода мах моллагlча кхыча колхозерчул е совхозерчул лохагlа ба «Шелковский» совхозе.

Республика лоамий районий колхозашка хьайбай боахама керттера дакъа жа леладелга хила деза. Лоам жа леладелга пайданагlа хилара тешал ду Ведана района дуккхача колхозий, белггала аьлча Ленина цlерагlча колхоза хьокхамаша. Укхаза 1 центнер тха даккхарга 230—240 сом доал, устагlан дулх даккхарга — 45—50 сом. Уж хьокхамаш 1,5-за совгlа дикагlа да республикерча юкъерча хьокхамел.

Хьайбай продукци дукхагlа яхара дерригача чурча кхоачамех пайда эца беза: доахан lаьхара ца дита, lаьсий ца зойта тlерга еза, доахан лелалара хьалха латта методаш юкъехувла еза. Къаьстта дукха доахан lаьхара дус лоаман районашка — 30—35 процент.

Хьайбаш лелалар юрта боахама лоархlаме а хlана укх сальате эттара чlоагlагlа тlехьадусаш а дола дакъа да. Цун рентабельность лакхъяр — республикерча хьайбаш лелалерий сий-лен декхар.

Ш. ДАЦАЕВ, [illegible]ст.

ЛЕНИНГРАД. Б. Е. Веденеева цlерагlча Ерригсоюзни гидротехнически гlирсий lилма - тохкама института коллектив гидротехнически гlирсий дикал товара, уж хьалдарга дlабода мах лохбара, хьалдара ханаш лоацъяра тlадерзадаь lилманкхокамаш деш я. Гидроузлай гидравлика лабораторе боккха болх беш латт Азербайджанерча Тертер яхача хи тlарча Мадагизски водохранилища узла гlирсаш тохкамаш дарца дувзадения. Лабораторе хьадьчи модела тlера лех сурт тохкий декхе хий чаккдувлайтара и лаккхьарча магистральни оросительни канала цу хий кхийтари и дикагlа йола режим.

СУРТА ТlА: модела тохкамаш деш бе балхай кулгалхо технически lилмай кандидат И. Андрейчуки воккха, гlа вала инженер З. Кохани.

И. Баранова сурт.
ТАСС фотохроника.

ШУРА—СОВЪЯККХА

Хlара декадех шоай балха итогаш ю хьайбаш лелалераша, хlаьта из итог массаза еча хана шура дlайийча пунктошка мел дукхагlа шура дlаяхьачвй хьий. Тlаийца ~~дукхараш~~ кхоачашдара фуд нерда даьр?

Тlаххьарча сводка дег гlоздаенхац — дlадахача тlаххьарча итт дийнахьа шура кийчъяра темпаш лаьх ца лаарал совгlа лохъеннай. Цхьоалагlча апрелера иттлагlча апреле кхаччалца паччахьалкхенга 1833 тонн мара шура ехкац. Из марта цхьоалагlча декаде кийчначул дукхха кlезигагlа я.

Цу цифраша уйла йит. Хlанад из ишта? Шура хlана кlезигъеннай?

Масала, Шаьла района боахамаша марта хьалхарча декаде 172, хlаьта апрела хьалхарча декаде 146 тонн шура дlаяннай. Шура кlезигъяьй Сунженски, Ачхой-Мартана, кхыча районашка.

10 апрель тlаккхачаш хьайбай продукташ кхоачашъяра ах шера план кхоачашъяр (процентаца)

Районаш	Дулх: план кхоачашъяр	Дулх: 1967 шу процентаца 1966 шерца нийсдеш	Шура: план кхоачашъяр	Шура: 1967 шу процентаца 1966 шерца нийсдеш	Фуаш: план кхоачашъяр	Фуаш: 1967 шу процентаца 1966 шерца нийсдеш
Ачхой-Мартана	59	97	40	96	64	84
Ведана	86	161	66	158	52	96
Грозненски	67	130	42	102	53	110
Гудермесски	86	115	52	105	69	133
Малгlабика	62	94	44	97	100.7	134
Надтеречни	56	96	47	115	68	113
Нажсарей	116	163	45	98	55	90
Наурски	47	128	48	107	66	105
Ножай-Юрта	66	120	50	94	48	78
Советски	25	93	33	124	47	96
Сунженски	88	158	46	108	60	123
Урус-Мартана	52	94	43	108	50	94
Шаьла	50	92	47	106	44	85
Шелковской	41	137	49	100,3	63	98
Ерригача республике гlолла	65	122	45	104	56	106

ШЕРЛУШ ЛАТТ ЯХЬ

Виъ лоалахо, вежарашха йола йиъ республика.

Поезда корах аракъежаш шоаша хьалхашка гlолла тlехлелхача бlаьстан белгалонашца беаш а буаш шоаш долхаш ха гlоргал цхьан республика кхаш мича кхоачалу, вокхан лаьтташ мичара дена дlадолалу. Гурахьа дlадйинача клатий баьццара кlувс, lаьржача лаьтташка лел ялаташ дlадуий йола агрегаташ. Фермай хоза гlирсаш... Юха а бlаргагу баьццарча такай квахраташ, бlаьстан юкъе дlайийнача культурай хьалхага кхуя эlиргаш.

Юбилейни хьувкъам кхебар дукха къовсам латт цу шерача арейацина. Пиъ автономни республика юрташкарча къахьегамхоша шоайла яхь лелаю: дlадохийтар кlезигагlа а долаш Даьхенна дукхагlа юртбоахама продукци хьан лу хьажа.

Бlаьстан юкъе культураш дикагlа хьал дlоцнa доврглa кастта дlайийна хlамаш тlаьлма, цул тlехьагlа из гуллдаргда хьувкъамах. Хlаьта хьайбай продукци кийчъяра даькъе дlаца хьалхера итогаш вь яьннай.

Шоана гуш я — хьайбай продукш оцара квартальни план кхоачашъярах йола даниеш. Шоана магарра, тlехьамсараш яц — ерригача республикаша тlехкхоачашьдий план, планал совгlа хlензга продукци кийчъяьяц.

Цу доллача хlамаша, бакъдар аьлча, гlадвус. Цхьабакъда, лелахарча республикай газеташ тlа хьежача белгалдоал: деш дола къамаьл эггара хьалха кхоачамбоацарехи пайда эцанза дисача кхоачамехи, цхьадолча тlехьа дусача боахамех да. Из ишта хила доагlаш в да: доккхий социалистически декхараш ма дий Октябра 50 шу дизара сийна фермай къахьегамхоша тlаийцараш. Лаьрхlар кхоачашдара деррига низаш царгlала деза, цхьаьне а кхоачамбац карагlдьинначох.

Вай республике, масала, 86 колхозой совхозой (уж ерригаш а дукха да йоацаш йийцар «Сердало» газета тlа) кхоачашъяьнц цхьацайола хьайбай продукташ кийчъяра квартала план. Из да йиш йолаш дац. Цхьаккха боахам хила йиш яц тlехьабусаш!

Сводка тlара шоана магарра, 1966 шера хьалхарча квартал ерчуа дукхагlа дlаенна продукци заготовительни пунктошка. Цхьабакъда, хьайбай продукташ, къаьстта а шура кийчъяра боарам лакхбалар тоъаш дац шера план декхарашка лаьрхlача тайпара 7-гlа ноябрь хьатlакхачалехьа кхоачашъяра. Лакхъе продукци кийчъяра темпаш!

УКХ ТАЙПАРА ХЬОКХАМАШ ДА ЯХЬ ЛЕЛАЕЧА РЕСПУБЛИКАЙ ЮРТА БОАХАМА КЪАХЬЕГАМХОЙ

(процентаца лоархlаш)

	Доахан кол тlара пелхадарехи: Заготовкай план кхоачашъяр	Доахан кол тlара пелхадарехи: 1967 шу процентаца 1966 шерачул нийсдеш	Шура: Заготовкай план кхоачашъяр	Шура: 1967 шу процентаца 1966 шерачул нийсдеш	Фуаш: Заготовкай план кхоачашъяр	Фуаш: 1967 шу процентаца 1966 шерачул нийсдеш
Дагестански АССР	129	114	152	118	127	112
Черсий-Балкарой АССР	157	127	134	114	123	90
Къилбаседа-Хlирий АССР	150	119	116	113	129	104
Нохч-Гlалгlай АССР	131	120	110	107	109	109

ОВСАРЛЕ ЛАКХЪЕННАЙ

Теплоэнергетически оборудоване овсарле лакхъяра хlара шера дукха балхаш ду «Грозэнерго» теплоэлектроцентралашка. Реконструкци еча хана пкъаьа дукха а хила а балхаш де дезаш моттигаш ийслу.— Масала, котлоагрегатий овсарле лакхъяра реконструкци еш барабана чу чуттае еза пар дlаухийташ йола турбаш. Уж турбаш чуттаяра буруя хьовзадаь 83 миллиметр диаметр йола lургаш даха деза, хlаьта уж доахаш дола буруя дац «Грозэнерго» системе. Цхьан дийнахьа lура дево сарралца цхьа lург доаккхаш валла везаш хулар шисаг. Котлоагрегаташта ремонт а, реконструкци а еа чlоагlа тlехьдоахар цу гlудакхо.

«Грозэнерго» объединене ремонтно-механически завода котельно-ремонтни цеха рационализатораша дукха уйла йора цунна. Хlаьта цар аьттув а баьлар. Воккхагlа волча мастера Меньшиков Геннадий Павловича хьайир чоалхане йоаца цхьа приспособлени. Шин слесаре цхьан сменах цунца доаккх 6—8 lург. Иштта ло доах 150 миллиметр диаметр йола lургаш а. Чlоагlа пайда баьннаб цунах производстве, из массанахьа лелаеш я хlанз.

Х. СУРУДЖАНЦ.

ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДЕРГДА

Надтеречни района «Верхне - Наурский» яхача совхоза кхаш лелаерраш декхарийла ба 2572 гектара тlа бlаьстав юкъе юй культураш дlае. Цу дерригача лаьтта маклаш даьдал тlоадал соцаеш. Хьаккlаш дlаюргйолча участка хlара гектара тlа итт тонн моттигерех цхьацца центнер минеральни удобренеш тайсай. Цул совгlа план шоаза гаргга тlехкхоачаш а ёш лоацча хана дlайийнай гороха кени.

Шинъа ахк ээар гектара тlа дlайийназ совхозе гуракьа дув ялат, хlаьта хlаьале дукхагlа долча кхашна макхаш даьхаз. минеральни удобренешца полкормка яьй. Цlераш яха бездм ба хьинаре къахьегача механизаторий Д. Цударова, А. Музыкаева, А. Усаева, Д. Мустапаева, кхычар а. Хаданова плановй задане тlехкхоачашъярал совгlа шоаш деш дола балхаш тlехдика ду цар.

Цхьа бутт дlабохабац укх юбилейни шера Нохч-Гlалгlай химически завода боахлаша батта план тlехкхоачаш ца еш. Хьалхарча квартала план 101,5 процент кхоачашъяьй цар. Укх батта чотах арахийца продукци 20 эзар сома мехьа я.

Социалистически яхье хьалха латт краснотерачни цеха коллектив. Къаьстта дика къахьегаш ба цу цеха аппаратчикаш Богатырев Тимофей, Терещенко Александр, Мечелова Нюра, кхьйбараш.

Сурта тlа: аппаратчик Т. Богатырев ша бокк беча агрегатага хьежаш ва.

Х. ПЛИЕВА сурт.

ЛОАРХlАМЕГlАРЧА УЧАСТКАШКА

Тха партийни организацена юкъевоагlаш 17 коммунист ва. Колхоза боахама эггара лоархlамерча доакъошка балхаш деш ба царех дукхагlа бараш. Ялаташ кхеде а хьайбай боахаме а, парто боацарашта дика хьокхам а луш, хьаьнала къахьег цар, хьокхамца а хьехамца а беррига къахьегамхой царцагlбоах боахама хьалхашка латта декхараш сийлахца кхоачашдара.

1961-ча шера дена кхаш лелаеча бригада кулгалхо волаш хьаноагlа коммунист У. А. Белхороев. Из кертта латтача бригадо къовсам лоаттабу къахьегама дисциплина чlоагlа хилийтара, къахьегам овсарле хилийтара, паччахьалкхен планаш кхоачашъяро а. Соакха цу бригадо планах лаьрхlа хинначул дукхагlа хьувкъамаш дьахар гурахьа дуа кlа дlайийнача 350 гектара тlара а гилуаргаш дlайийнача 130 гектара тlара а, коартолаш дlайийнача лаьттара а.

Цудухьа юрта боахама продукци паччахьалкхенга йохкара план тlехкхоачашъе торо хилар коммуниста Белхороева кулгалдеча бригадо. Масала, цо планал совгlа паччахьалкхенга ехкар 500 центнер кlа, 44 центнер гилуаргаш, 57 центнер коартолаш.

Соахкарчул дукха а дикагlа лел укх шера хьайбаш лелалерий гlулакхаш а. Планал совгlа 80 центнер а луш тlехкхоачашьяьй паччахьалкхенга шура йохкара укх шера хьалхарча квартала план.

Хlана бlубенна вла йиш йолаш да: Советски laьдала 50 шу дузача укх юбилейни шера кхоачашъергъя хьайбай продукташ ехарех уж паччахьалкхенга йохкарен шера план.

КПСС Центральни Комитета мартовски (1966 шу) Пленума решенеш кхоачашъяра колхозе де дезараш дукха бехктокхам тlабожабу коммунисташта. Уж планаш кхоачашъяра хашнакъа а агротехнико маьхкара дикале чакхлаки деза. 1967-ча шера деррига а юрта боахамера балхаш, шерагlа боаржабе беза колхозхошта юкъе кхетама болх, цу гlудакха царцагlбоаха беза беррига коммунисташ, специалисташ.

Уж балхаш дика кхаьхал а йолаш кхоачашдарах тийша хургда колхоза экономика дlахо лакхъелар, массе даькъера производственни планаш кхоачаш а тlехкхоачаш а еаргa.

А. ОЗДОЕВ,
«Заветы Ильича» яхача колхоза парторганизаца секретарь.

ДУКХА БЕРАШ ДАЬЧА НОАНОШТА ДЕННА СОВГlАТАШ

СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума цlерагl 1967 шера 28 февралe Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Указаца дукха бераш даьча ноанoшта «Материнская слава» яха орденаши «Медаль материнства» яха медалаши еннай

9 БЕР А ДАЬ УЖ ХЬАЛИХЕДАЬЧА НОАНОШТА «МАТЕРИНСКАЯ СЛАВА» ЯХА I СТ. ОРДЕН

СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ РАЙОН

Гандалоева Арсгире Вахlидата — цlен-нанна.

Эзерканова Маймута — цlен-нанна.

8 БЕР А ДАЬ УЖ ХЬАЛИХЕДАЬЧА НОАНОШТА «МАТЕРИНСКАЯ СЛАВА» ЯХА II СТ. ОРДЕН

ЛЕНИНСКИ РАЙОН

Измайлова Махьмада Хьайвайна — цlен-нанна.

Угурчиева Фатимайна — цlен-нанна.

СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ РАЙОН

Ахмедова Салимата — № 2 йолча совхоза болхлочоа.

7 БЕР А ДАЬ УЖ ХЬАЛИХЕДАЬЧА НОАНОШТА «МАТЕРИНСКАЯ СЛАВА» ЯХА III СТ. ОРДЕН

ЛЕНИНСКИ РАЙОН

Датоева Малуйна — цlен-нанна.

Дутаева Марийна — цlен-нанна.

Нисвиева Вильга Рувинавнайна — цlен-нанна.

Панова Керам-Султана Любайна — промышленни гlулакхаш доацача Грозненски контора болхлочоа.

Сухарь Антонина Сергеевнайна — цlен-нанна.

СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ РАЙОН

Амаева Саудата — цlен-нанна.

Байсултанова Хьамида Тумишийна — цlен-нанна.

Варзиева Исугайрата — г. Грозне цlенъеча треста болхлочоа.

6 БЕР А ДАЬ УЖ ХЬАЛИХЕДАЬЧА НОАНОШТА «МЕДАЛЬ МАТЕРИНСТВА» ЯХА I СТ. МЕДАЛЬ

ЛЕНИНСКИ РАЙОН

Белхоева Идриса Азайна — цlен-нанна.

Гинаева Ахьмада Лизайна — цlен-нанна.

ЗАВОДСКОЙ РАЙОН

Рахиева Залимата — цlен-нанна.

СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ РАЙОН

Абиева Марнина — цlен-нанна.

Артахановы Асмалийнайна — Нохч-Гlалгlай «Вторчермет» управление болхлочоа.

Барнинхоева Тамарайна — цlен-нанна.

Миназова Баудина Мешуйна — цlен-нанна.

Осмаева Зугаша — цlен-нанна.

Хаджиева Хадиа Халипата — цlен-нанна.

Хальдихороева Исраиль Зайнапа — республиканский туберкулезни диспансера болхлочоа.

5 БЕР А ДАЬ УЖ ХЬАЛИХЕДАЬЧА НОАНОШТА «МЕДАЛЬ МАТЕРИНСТВА» ЯХА II СТ. МЕДАЛЬ

ЛЕНИНСКИ РАЙОН

Бибулатова Махьмада Ахматийна — цlен-нанна.

Гадиева Алхаста Дугурхана — цlен-нанна.

Гордиенова Алихана Марема — цlен-нанна.

Израилова Саниpата — цlен-нанна.

Магомадова Махьмада Нюрайна — цlен-нанна.

Мейсурова lалаудина Залихана — цlен-нанна.

Мальсагова Хьасана Лидайна — цlен-нанна.

Назирова Юсапа lайнайна — цlен-нанна.

Хатуева Паьтlамата — цlен-нанна.

Худайнатова Нина-Лялю Кызы — города Грозне № 1 йолча берий цlен болхлочоа.

Шамурзаева lаддалкъаьдара Мелинайна — цlен-нанна.

Эфендиева Гульджанат Джамалутиновнайна — цlен-нанна.

Яндарова lабдул-Вохlапа Марианнайна — цlен-нанна.

ЗАВОДСКОЙ РАЙОН

Мерсиева Жовзайна — Грозненски аьшкабетона конструкце завода болхлочоа.

Темирбулатова Бурсатийна — цlен-нанна.

СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ РАЙОН

Абуева Солта Зулпата — № 8 йолча маьжхазавода болхлочоа.

Арсамаова Куржана — цlен-нанна.

Бафина Марфута Ахмировнайна — цlен-нанна.

Джабраилова Ахьмада Зулайна — цlен-нанна.

Зунгаева Ашора Маликата — цlен-нанна.

Зумбова Коллийна — цlен-нанна.

Ильясова Байберда Лейлайна № 1 йолча автотранспортни контора болхлочоа.

Исмаилова Халимата — цlен-нанна.

Норкиева Ахьмада Зайнапа — цlен-нанна.

Куртоева Баисолта Меновенайна — цlен-нанна.

Мартазанова Сулеймана Розийна — цlен-нанна.

Миндиева Ахьмада Залубина — цlен-нанна.

Муталипова Куржана — цlен-нанна.

Пагороева Вуди Лизайна — цlен-нанна.

Темирбиева Зулайна — цlен-нанна.

Тимиева Жоврата — цlен-нанна.

Хамкоева Таусарена — цlен-нанна.

Цуцаева Паьтlмата — цlен-нанна.

Чернышина Екатерина Тихоновнайна — «Старогрознефта» буруя дегтача контора 15-гlча участка механически мастерской болхлочоа.

Яхоркоева Заргана — цlен-нанна.

ДЕГА ЙlОВХАЛ

Сиха болх беш я хlамаш тегаш йола машинаш. Цу машинаш тlа болх беш багlача мехкарий кулгаш цхьаний тайпара хадай лел. Тегаш латта баракъа конвейера гlолла доагlа, опарагlа доагlа йоаккха хьайра кхестаю хий санна брак ца хилийтара беррига теркам тlабахийта къахьегаш ба межоперационни контролераш. Цудухьа хул бригада болхлоша арахецаш йола продукци лакха дикал йолаш. Из болх бер я Грозненски швейно-производственни объединене чуйоагlача кхоалагlча цеха мастера коммуниста Ремизова Федосьа Николаевнас кулгалдеш йола бригада.

Тай техача санна нийссача мугlарех латтача машинашта юкъе гlолла хьал-lо йолаш лел хьатаро бос бола, габаре, лохарча дегlара кхалсаг. Цхьаннега ер операци ишта йича нийсагlа хургья бал, воккхагга ше lо а хай баракъаш тегарий къайлеваш дlахьовх.

— Баркал хьона Федосья Николаевна, — йоах цунга болхлоша.

Коммунистически къахьегама бригада яха сийлен цlи лелаеча бригадe 58 саг ва. Хlара бетта шоаш тlаийца социалистически декхараш кхоачаш а деш хьабоагlа уж.

Укх пятилетка шоллагlча шера хьалхарча квартала производственни план 108 процент кхоачашйийр цар. Дика толамаш доахаш ба хьалха дагга мотористкаш З. Тамишева, Л. Сысоева, Б. Кузнецова, Л. Ужахова, Ю. Федорова. Цар хlара денна тlехкхоачашъю сменни норма, хlаьта цу бригадера дукхагlа бараш массехк операци е хоуш а ба.

Хьинар дола кхалсаг Федосья Николаевна нахана безаме, lымерза я.

Цу отрасле болх беш 25 шера дукха хьахенйгад коммуниста Федосья Николаевнас. Цун бригаде мел хинна ученикаш лоацача хана массехк операци lома а еш лаккхарча разряда болхлой а мастераш а хинаб. Ф. Ремизовас болх бе lома мел баьраша дег тlара доккха баркал оал цунна. Нагахь санна оаш Федосья Николаевнах лаьца хоатте, царна цул дикагlа хеташ, хьамсарех лерхlаш саг хургвац.

Цехе мугlарашка гlалла хьалводаш кулг сиха а хьакхашта лелача йоlах бlарг кхийтар ер. —Тахан Зулпа шин операце тlа болх беш я, — аьлар Федосья Николаевнас, — сенне со бlарга вайна. — тха цхьа болхло тахан могаш йоацаш балха еннац, хlаьта из еанзе а цун болх юкъах ца буташ Зулпас шакхе а операци дlаьху.

Федосья Николаевнайна дагадоагlа Тамишева Зулпа эггара хьалха шин бригаде балха ена деноши. Шин бутт балалехьа баракъаш тегара говзал lома а яь мотористка болх бе эттар из. Тамишева Зулпас укх бригаде болх бу 9 шу даьннад. Укх шера Ленински райсовета депутаталла хержай из, хlана цо лерхl КПСС члена кандидаталла яха.

Юбилейни шера доккхий толамаш даха лаьрхlа ба бригада болхлой.

Г. ВЕДЗИЖЕВ.

«СЕРДАЛО»
3-гlа агl. 15 апрель, 1967 шу.

Доазол дехьара

ВАЙ ДОТТАГIИЙ БОЛЧА

ЧЕХОСЛОВАКИ

Сийлахь-боккхача Октябре 50 шу дизар — дерригдуьнен-исторически лоархIамера событи — даккха хьагIача тайпара билгалдоккхуш ю чехословацки Iилманхоша. Цу балхах ТАСС-н корреспондентага дийцира Ян Белина — исторически юбилей кхьара вIашагIкхетарна Чехословацки Iилмай Академи президиума комиссе секретара.

Юкъметтигера курсье Чехословацкин Словацкин Iилмай академин юкъара торжественни собрани. Институташа Iилман общественни семинараш, Iилман конференцеш ю, вIашагIъехь советски Iилман литература выставкаш.

«Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци чехийн словакийн истере чукь» ахача темина хетаь конференци гулъеругьа Словацки Iилмай Академе. Дукхин хаикъашта юкъара симпозиум вIашагIтохаргьа Iилмай Академе истере институте.

Конференцешкой симпозиумаш-кан дакъа ноцкъала советски Iилманхоша.

КНДР

Наснинатина Доина хетаь ар 12-ча апреле хиина Пхеньяна общественниста викалий собрани.

Нам Чана цIеpагIча Политехнически института ректора заместитель — Ом Чан Муна, массо назраш доьхкча бошха-динача толамашца советски Iилманхой, инженераш, техникаш, белхлой, берига советски нах даьнъана я бийца, белгалдоьккхар, уьт толамаш советски стран котале, советски Iилман промышленностехь низ боккха хилара доьа тешал хилар.

ГДР

Текстильни промышленность сихача темпашца дегIаух Германски Демократически Республике. Германе Социалистически цхьаьнакхеттачу партин VI-гIа съезд хиначул тIехьагIарчу диъ шера 14 процент алсамдаьлла текстиль хьаьлга, цул импорт 34 процент дукхагIа хинийна. Германе истере чукь эгара хьалхара белхлойн ахархойн пачхьалкхиа йолаш болча шерашкахь кхиара текстильни производства юкъара барам шозза хIинта бенлабеца дьнна лакхбелла.

Дукха советIа-эшашагIа йоьцаш 80 пачхьалкхехь «ГДР-е хьаьй» дьнна марке тIе йоьлла текстильни изделеш. Промышленниста цу дьньлце ГДР эгара йеккхагIа йола импортер Советски Союз ю. Цуьна дагIача дахьье ихеач ГДР текстиль экспортах 40 процент гергга.

МНР

Сийлахь-йоккхача Халкъа хурале Указаца «МНР заслуженни горняк» ахо корда сийлехьа цIи еттаьй Монголе.

Из тергьа къахьегама толамаш дахарах горнорудни промышленности кIира шахтайн белхлошта, инженерашта, техникашта.

(ТАСС).

ТIАГIЕРТТА ЛОАТТАБЕЧА КЪОВСАМЕ

ПАРИЖ. 30000 сато дакъа а лоцаш низа бола забастовка йир кемаш дерашен металлистаьшен Сен-Назер ахача городе.

Профсоюзаша баьча тIаьхьехамо жоп а луш, города предприятей болхлошен гIулакхерча нахен йоккхача демонстрацен митинген дакъа лаьцнар. Забастовка ерашца йизза солидарность шоай хилар хьакхайкадир дига бахача наха.

Митинге тIаийцача резолюце тIа белгалдоккх, Сен-Назера болхлошен гIулакхерча нахен цхьа барт я болаш къовсам дIахо лоаттабе лаьрхIа хилар.

Сен-Назера металлургашка солидарность йолаш беррига мехка бальржача боламе йиш хилийтар забастовка ерашта повкъостай дара фонде дIачуяла материальни средствашгулъе. Масала, алхха массехк сахьата Парижа предприятешка гулдир 2 миллион хъаьнара франк.

ШоллагIа кIира да Франце малхбузехьа аьцкд руда доахача бассейнерча 13 эзар горняко забастовка лоаттаю. Уж духьале еш да йоккхийча металлургически компанеша лелаеча къамаш горнорудни промышленность дIажигьара политикана.

Цу района дукхача металлургически предприятешка забастовкаш хилар забастовка еш болча горнякашца солидарность йолаш.

ЯПОНИ

ТОКИО. Металлах оттадаш ечен машинаш ечен промышленниста къаман профсоюза тубоагIача 200 эзар болхлоша забастовкаш а еш къовсам болабаьб нахара экономически хьалаш тоадайтар духьа.

Эггара хьалхагIа 21 сахьата забастовка кхайкайир «Коне» ахача точни машиностроене компане бодхлой профсоюзо, 12 сахьата забастовка йир «Сумитомо» ахача машинаш ечен «Хокусиц» ахача электротехнически компаней болхлоша.

ПАКИСТАН

КАРАЧИ. Кхулькерча (Малхбоалехьара Пакистан) кахьат деча фабрика цу эзар болхлочо болх сецабаьб. Цар дIадех алапеш лакхдолган къахьегама хьалаш тоадолгеи.

АВСТРАЛИ

КАНБЕРРА. Алапеш лакхдара хьалъехьа металлургаша дIадехараш «Остралиан айрон энд Стил лимитед» ахача компане дахьа кхоачашде на тигарца дувзаденна юха а 24 сахьата стачка кхайкаьй Австрале йоккхагIчарех йолча Порт-Кембеллерча металлургически завода 14 эзар болхлочо. Укх кIиранна хIана доаллагIа гIайттаб Кембеллера металлургаш.

(ТАСС).

КИТАЕРА СОБЫТЕШ

ХьалхагIа а саина моих кегабаь доаттабу «культурни революце». Апрель бетта юххье кердача низаца дIайоладьча пропагандистски машино дIахо а беххе бу БНР председатель Лю Шао-ци, КПК ЦК генеральни секретарь Дэн Сяо-пин, цхьацабола китайски нах кулгалхой, «Жэньминь жибао» ахача газета тIеи «Хунци» ахача журнала тIеи уж бехке бу «председателя Мао Цзэ-дуна указанешта духьала ба ахаш.

Лю Шао-ци цIи официальни газетий статьяш тIа йоахаш еце а, партIа чIоагIа критика ю Китае шерра даьржача цун «Коммуниста шийна тIеча беча балхех» ахача книжкана.

Пекине хIана а ен я Лю Шао-цина, Дэн Сяо-пина Тао Чжуна духьалара демонстрацеш. Демонстрацешка дакъа доацарий бе йоахк Лю Шао-цин хьйолча китайски кулгахойн карикатураш а хIаьта цитта Лю Шао-ци футтаргеш ль мунданаш а. Цул тIехьагIа цIерат о юзаш йоагаю уж. Хунвайбинаш хьалхагIа а сацна гIерташ ба БНР Пачхьалкхен совето премьера заместителех Тань Чжэнь-линах, Ли Сянь-нянах, Чэнь И, Не Жун-чженах.

Хунвайбиний кепайоазонашка хоам бу мехка цхьайолча районашка гIулакхаш кхохкаденна хиларах. Масала, «Тицой чжаньсянь» ахача хунвайбиновски газето хоам бу, Сычуань ахача провинце «культурни революцена» «чIоагIа цIенхаштта гIулакхаш духьалдьика» хиларах. Газето дзлуцига антимаоцзэдуновцаша цзаофанешта духьала «дорха контратака» йолаь хиларах. «Цо ахачох, цу контрнаступленека духьала латт БНК ЦК Политбюро член, КПК ЦК къулбамалхбузехьарча бюро дьалхара секретарь Ли Цзин-цюань.

Къовсамаш латт хунвайбинаштеи цзаофанештеи шоашта юкъе а. Пекине хьалдийтта дар дукха хл йоацаш хиккача «столиперча юкъерча школай хунвайбиний викалий конференцена» духьалара лозунгаш. Лозунгий авторашта хьаккхайкаду, из конференци «КПК ЦК, председатель Мао, «культурни революце» гIулакхашта йола группа» Iехаелга хилар. Ялацха хьоакаль хунвайбиний конференци гулъяр юкъерча школай дешархой вIашагIтоха лаьрхIа хиннал. Центральни кепайоазоно ший хана «Мао Цзэ-дуна идеяй сийлахь-йоккха котало» я ахаш яр из.

Цхьабакъда, юрташка юха чутIоххаш дукхаьла тIаьхьехамаш даьдолаьшехьа а, шоай хана юрта районашка бахийта я, «культурни революци» йолаенначул тIехьагIа байдда городе юхабаха а хиина кагирхой (цу даькъе соахка школаш йистелька баьнараш) хIана а городашка ба.

(ТАСС).

БОЛИВЕ КОМПАРТИ ЗАКОНАХ ЙОАЦАШ ЛАЬРХIАЙ

НЬЮ-ЙОРК. 13 апрель. (ТАСС). Боливийски правительство законаца из дьнна хьаккхайкадьд Боливе Коммунистически партин дукха кхыйла прогрессивни организацеши. Американски информационни агентствашо деча хоамех, Компартена иниъ бехнара доле бехьаш хилар мехиа дIахо а латтош бола партизанни болам. Ший декрета тIа Боливе президента Рене Барьентоса духьаь бехне йир компартин кхыйла прогрессивни организацеши мехка партизанни болам бермарах.

НИДЕРЛАНДЫ. Мехкарча керттерча автомобильни накъах цаI хозбеш дола из Iалахьмате доккха фуъ дукхача хана дехь моттигерча оьлхазараш леладеча промышленноста символ йолаш хьадехадар.

Дукха ха йоацаш цунах практически пайда эца ниха лехаб — укхаза автомобилисташта хьайийлай ресторан. Машини чура ара а ца бовлаш хIама кхалла йиш я цхьаьна белхарий.

АНП — ТАСС сурт.

БОННИ, ПРЕТОРИИ, УРАНИ

«Германе Федеративни Республика реакторашт 1980-ча шерага кхачалца расщепляющи материалаш Iалашъяра кхы тIа а 40—50 эзар тонн гаргга металлически уран эшаргья. Ядерни бедала запасаш Германе Федеративни Республике ерригаш а алхха 10 эзар тонн гаргга мара ца хилар бахьан долаш малхбузенгерманиски консорциум догдоахаш я федеральни правительства гIо а деш доазол дехьара уран эца йиш хургхиларта». Уж дешаш хьанйцад «Парламентариш — политишен — прессе — динст» («Кепайоазон парламентски политически служба») ахача боннски бюллетено хIанз дукха ха йоацаш бахьча хоама тIара.

Цу тайппара, духхьала доазол дехьара уран эшаш хилар бахьан долаш да доккхий чинаш долаш бола нах, «зерате ухача хьисапе», каст-каста Боннера Къулбехьен-Африкански Республике ахар. Демократически Германе Къаман фронта Къаман совето хIанз дукха ха йоацаш арадаьккхача «Сирача книжка» деча хоамех, дерригача капиталистически мехкашка доаккхача урановни рудах 20 процент хIанз укх сахьате ЮАР-е доаккхаш да.

«Сирача книжка» автораша ялу: «Къулбехьен Африкера дукха а урановни руда Малхбузен Германе дIачудахьара хьакъехьарча переговорашка 1967-ча шера юххье чакхъяьлар Боннан Преторен атомни консдираци. Цунах хетта февраль бетта хоам бир Франс Пресс ахача агентства: «Укх гаргарча кхаь берта дIацхача я дезаш 100 тонн къулбехьенафрикански урановни руда эцара хьакъехьа переговораш еш я хIанз укх сахьате Федеративни республика».

Бонно геттара дика кхетадора, нагахьа санна уран доалла керда моттигаш кара я.ерзаяь, цигара урановни руда доаккхилга дола ца дича ханнахьа из дехкар кхачашде ЮАР-на могарг на хилар: болх беш йола ерригаш шахташ США-ана атомни бедал лоаттаеш я. ХIанз дукха ха йоацаш федеральни чурча гIулакхий министр Пауль Люккен коропованни доаца «йоккхача топий» король Альфрид Круппи Къулбехьен-Африкански Республике бака хиннацул тIехьагIа «Консолидейтед инвестмент компани» ахача иоганнесбургски фирмо керда рудник йиллаб кхоь миллион тонн руда доаллилга хоаш йолча моттиге.

Белгалдаьккхача хьехаме да кхы цхьаькха а: укх шера февраль бетта ЮАР-е хилла вола, Сименса концерна атомни дешаш леладу специалист доктор Гешель вар Пауль Люккей Альфрид Круппи из расистий бIи боаллача гIолга кийчльяр. Иоганнесбурге Гешела дIаккхайкадир, хьаллагIа хиина боннски кабинет а сацна, Кизингера — Штрауса правительство а «хьаштдолаш я атомни индустре даькъе Къулбехьен Африкаца сотрудничество лелае», аьнна.

Сименса концерна атомни специалист ЮАР-е волча хана ийсьелар, лаккехьа вай хьоадаь 1000 тонн урановни руда 100 миллион марках Къулбехьен - Африка Республикера эцара хьакъехьа Бонналеи Преторенеи юкъе хиина переговораш. ЮАР-ра хан-ханнахьа руда цийдара Бонне вIашагIъеллай эшача капиталах диьлагIа дакъа шийгара тергдолаш йола монопольни группировкай лаьрххIа цу гIулакха йола объединени. Юкъейиса средствош боннски правительствас лургьа. Цу объединенека юкъеяхай «Металль-гезельшафт-АГ» (Франкфурт-на-Майне), «Клекнер-концерн» (Дуйсбург), «Штайнколен электрицитетс-АГ» (Эссен), Тиссена, Круппа, Маннесмана рурски концернаш.

ТIеххьара а йоаш чакхдоаллаш белгалдаьккхача бахъахьа да довзаш дола кхы цхьаькха а: уран — из ядерни герз да, хIаьта малхбузенгермански реваншистий экспансионистски планашка керттера моттиг цунга а кхоачийт.

В. АНДРИАНОВ. (АПН).

ХIирашкахьа — хьоашалгIа

Селхан лоалахарча Нохч-ГIалгIайчера хьаьший чуташ бар вежарлен Къилбаседа-ХIирий республика къахьегамхой. Цига дийтталгIча апрела 21-ча апреле кхаччалца Нохч-ГIалгIайчен литературан искусстван кIира дIахьорга. Цу кIирах шоай дикагIйола произведенеш ешаргьа писателаша, шоай говзал гойтаргьа артисташа, музыканташа. Йоккхен тайп-тайпара рен я цар цига гойта дьахIа програма. Масала, Х. Нуралилова цIерагIча Нохч-ГIалгIай драматически театра творчески коллективо зрителашта гойтаргья Чахкиеа Сайплен Русакоа Геннаден «Къовсаш болча хана» яха, А. Хамидова «Бож-Iаьла ашар» яха спектаклаш. Цул совгIа эггара къонагIа болча зрителашта хьоокхаргья цу театра коллективо эрсий меттала оттаь «ГIарбаш» яха спектакль (фаьлг).

М. Ю. Лермонтова цIерагIча эрсий драматически театра коллективо гойтаргьа я спектаклаш: «Тяжкие обвинения», «Щит и меч», «Свадьба на всю Европу», «Прощание в июле».

Шоай программашта юкъера дикагIйола номераш гойтаргья Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен илли халхарен ансамбла артисташа. Халкъа иллеш дукха дезачарна шоай искусство дIайовзийтаргья вай дикагIболча артисташа Айдамирова Маремев Татьянченко Нигаси.

Я. Вошика кулгал а деш Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен филармоне симфонически оркестро а лургда концерташ.

Доккхий социалистически доккхарош тIайийцад Октябра дезача цIейна сийленца къаьаккхера № 131 йолча гIишлой - монтажни поезда коллективо. Укх шеро дьюдаь доккха аьрхIца 48 квартира йолаш 60 квартира йолаш цун цIа. Машинальнахьой цIей тIаккачелехьа хьайдаь а дьнна дIачудала лерхI 60 квартира йола цIа.

ХIанз цу цIагIа штукатурна эш уй тохаш столярни изделеш дIаоттаеш ба белхлой. Басараш хьакха мара ца дезаш кийча я 14 квартира. Август беттага кхачалехьа кьалдатта довнихаргда 48 квартира йола цIа а.

Цу объекташка хьинара къахьегаш я нах. Коленц Ерохан Семенович корта латта коммунистически къахьегама сийлен цIи йолаш комплексни бригада. ХIара сменах нормаш 120—125 процент кхоачашъеш ца.

Сурта тIа: Е. Коленц корта латтача бригадера гIишлошъераш.

Н. ПЛИЕВА сурт.

ИРАЗ ДАККХА ДЕЗА

Дукха ба Грозненски районе бехаш а къахьегаш а болд кIалнах. Дуккьала производстве къахьегаш кхо эзар совгIа кхалсаг я, здравоохранене — 112 саг, просвещене — 350 саг, иштта кхычахьа, царех цхьабараш коммунисташ, хIаьта дуккагIбараш комсомолецаши ба. Шоай дикача къахьегама таламашка республике а цул арахьа а цIи хеза ба царна юкъера цхьабараш. Районе вIаь совгIа кхалсаг я кулгалхо йолаш болх беш.

Юкъерча школе дийша йистебаьйнача мехкарех вIашагIъеллар совхоза шийн звено № 3 йолча совхоза звеньевае Т. Гулаевас. Атта зацар баьназаараш лелалерий болх вIалла а ца боваечарца из бе. Цхьабакъда, уж ерригa талонаш эшийр хьинар долча коммуниста Гулаева Тамарас. ХIана цо кулгалдеча звеноцара мехкарий говзал кара а сдаль дика къахьегаш хьабоагIа. Нов. Гулаевайна боккха кхаъ хилар цул звеной дукхагIбола чехкарий комсомоле дIаийцача хана. КIезига къахьеганзар цо уж цига бахийта кийчбеш.

Кхо шу хьалха техникум йисте а яьккха Старо - Юртовски салхаьарий совхозе ферма бригадирала балха ера Вездникина Маргарита. Керттердар салхзарий продуктивность лакхъяр лар. ХIаьта из кхоачашдулургдар нагахьа санна хIаранена шай болх дика бовзаш хилча. Цулухьа лаьрхIар нов. Вездникинас шоай ферме зоотехнически курсаш вIашагIйохка. Цу курсашка ухаш дукха лаккхъелар салхзараш лелалерий зинаеш. ХIанз доаха къахьегамо толамаш я за хьонхаме. Цул совгIа къахьегамхой салоIам а лертIа оIаштIехьбаккха карагIдоал, хьинар долча шоа районин Совета депутатала хержача Маргаритайна. Совхозан клубе художественни самодеятельность вIашагIъеллар я из я.

Уж лакхе аз доалаьча масалаша къьагта хьагойт мел хьокхаме къахьегаш ба района кхалнах. Цунга хьежжа зу цар нахь сий а. ХIанз дукха ха йоацаш хиннача хоржамашка районнии юртайн Советашка хержачь депутаташта юкъе ши бIаь совгIа кхалсаг я. Из дог гIоадоаккхаш да.

Шерра - шера дукхагIа хул комсомоле уьц мехкарий. Масала, нагахьа санна 1959-ча шера ерригача районе гIолла комсомоле яха кхх ойлаьхьа йоI мара хиннаце, 1966-ча шера комсомольски билеташ бе дехкар 144 йоIо.

Цхьабакъда, дIакхача замах нхезига во гIулакхаш хIана я тIехьа вайна юкъе делаш да. Вайнаха зема, къьхцета, общественни оахара дакъа лаца, доацна аьлча шоашта товчча бесса баха бокъо лац тIерьадисача хоча гIулакхаша. Цулуьа уж вайна юкъера цIензаь дIадаха деза. Шин цаа ше лаха зеза хIара кхалсаго. Хала хурглар Чечен-Ауле кхача Товсултанова Зинай вахар миштта хурглар ха, нагахьа санна цхьан хана ше деша ца яхийтача даьнеи наннен на духьалъяьнна хиннецаре. Школе дийша яьначул тIехьагIа педагогически училище а яьккха хIанз ший юрта юха а ена хьелархо йолаш къона тIехье кхееш я Зина. Массеной деш йола из дукха ха йоацаш моттигерча Совета депутатала а хержай. Цех доккхаш ву хIанз Зинай дас а нанас а. Уж сацца дола масалаш дукха доалале йиш я, цхьабакъда лолаш ца кхыча тайпара дараш я.

...Дика дешаш я школа общественни вахаре хьинаре дакъа лоацаш я, цул совгIа «Пионер» яхача кинотеатра общественни директор йолаш яр Дачу-Барзой яхача юртарча школе дешаш кнна Дугурова Тумиша. Школа йистеьяккхачул тIехьагIа дIахо а деша лага йолаш яр из. Цхьабакъда, из дерригa а кхыча оагIорахьа лийрзар. Цу школе хьехархо хиннача Палаев Рашида кхоачаш кхийна я илале маьре йигар из. Цу гIулакха духьал хиланзар Тумиша ше я. ХIаьта цунна хьехар де, эшшача повкъостал де чагаязар цун зоттагIашта — юртарча комсомольцашта.

Цу тайпара масалаш кхы дукха а дувца йиш я. ТIагIертта къовсам лоаттабе беза царна «Вай ерав вай вовй бе доалл» яха довунг кхайкаьха советий а комиссей а балха керттердар хила деза Комсомольски организацеш дехкар йола я кхаллаха юкъера болх тоабе.

А. ПЕНЬКОВ, ВЛКСМ Грозненски районе секретарь.

ДАЙ-НОАНОЙ КОНФЕРЕНЦИ

«Сийлахь-боккхача Октябра 50 шу дизара накъадолхаш», Цун хетаь но укх денешка С. М. Кирова цIерагIча культура Дворене хиина Октябрьски района дешархой дай-наной конференци. «Сага кхетам балар» ахача темах яр цига № 75 йолча беший беша заведующе нов. З. Г. Угловас яь доклад. Конференца дакъа лоцаш хиннача даьша-ноаноша Чумиловна, Красичковас, Тереховас, кхычар а къамаьлаш дир цига.

Хьехархоша, воспитателашна айхха бтвазм лоаттабе беза даьна-ноаноша. Царна эшшача новкъостал де кийча ба хьехархой.

Н. МАРЧЕНКО.

КЕПА ЦА ТЕХАЧА ПИСЬМОН ЛЕРАГIА

Еза редакци! Дукха ха йоацаш керда клуб хьалъьй тха юрта. Хьайийлача хана цхьан юкъахь хIара сийрийна дукха нагирхой, бокхий нах гулаора клубе, кIирах кхоаза Ахриев ГIапура цIерагIча школа-интернате ваша дагIача бераштa лаьрхIа кино хьикар. Массахи бутт баьнча болх ца беш сецар клуб. Клуб массайолча кино кьайле латтарах цхьанихе сайъердоне мероприяти хилац тха юрта. Клубе болх тоабера массъестал дех аз.

ЖIайрахь. **А. ЦУРОВ.**

Нов. Цурова яздаь письмо Нохч-ГIалгIай АССР-а культура Министерствен республика кинофикаце управленен дахьийтар редакце.

Цу письмона жоп луш кинофикаце управлене начальника заместителa нов. Шаруна тхога ялу:

Нов. Цурова письмо тIа белгальаьха файташ диинахта бакъла. КхоачамбоацараИ сихха дIа а даьха ЖIайрахьарча киноустановка болх лертIа вIаштIехьбаккха аьнна Нaьсарен района киносета директора указани еннай оаха».

Укх тайнара за Нохч-ГIалгIай культура Министра заместитела нов. Буркиевас дайта каьхат:

«Наьсарен района культура отдела заведующега хоам баьб оаха нов. Цурова жалоба тIа зуйлачоахз».

Иштта за ЖIайрахьарча клуба болх тоабе аьнна дIадахьийтача письмона нов. Шарунен Буркиевасп редакцега дайта жоп. Жалоба автора дувца кхоачамбоацараш дIадахара цу шина а ведомства кулгалхоша терко ца елга къьгга гуш да. Е шоаш санна Наьсарен района культура отдела заведующегеи киносета заведующегеи хоам бе ца хоаш редакце. IийнаЙ аьнна хеташ яздаь новкъосташа Шарунен Буркиевал цу тайнара каьхаташ, е шоай балха лехкараш лертIа кхоачашде ца лоаш яаьл тхона хац. Иштта дале а цишта дале а ший жалоба тIа нов. Цурова белгаллаьха кхоачамбоацараш дIадакар гIулакх цар тесса дисталга белгала да. Нов. Шарунан Буркиевайнен хьехар де лаккха тхо. Цхьабакъда, ЖIайрахьарча клубе беш цхьаккха болх бац аьнна шоаика баьча хоама новкъостий Шарунн Буркиеван сихха оарцагI на балар а уж формална каьхаташ а яздаь IийналгIа ала лелаш да къахьегамхочун жалоба а газет а на ларкIар мара кхы хIама дац из.

Новкъосташа Шарунен Буркиеван указанеш еннача тIехьагIа тоаденна дий ЖIайрахьара гIулакхаш? Меттахь дьнкалаш.

Нагахьа мара хьесллаш клуба маIараш. Клуба болх лертIа вIаштIехьбаккха йиш йолаш вац клуба заведующа нов. Цицкиев. Массехк болх ба цо лелабеш. Из ва клуба заведующи, райфинотдела бахача нахагара налогаш гулъеш инспектор, киномеханик, юрта Совета секретарь. Массанахьа хавзаннахьа влаш ийзу нов. Цицкиев. Цхьабакъда, шийна тIаийцача массехк балхах лертIа цо беш цхьаккха а бац. Цхьа наI художественни самодеятельноста кружок яц клубе, балха план яц. Нагахьа кино-м хьоцх. Укх шера март бетта кхоаза хьекхаз из. Дукха ха я юртарча кагирхошта клубе боза ниьх бийбенна. Нагахьа цIей деадеча хана теннисах ловзийт уж, кхы чубаха йиш яц клубе.

Иштта во бу болх юртарча библиотеко а. ДукхагIа йолча хана къайла латташ хул из.

Юртарча Клубои библиотекои беча балха вIалла тIаьхьожам лоаттабац юрта Совето. «Алханчуртский Откормочный» совхоза ЖIайрахьарча отделене кулгалхоша, Наьсарен района культура отдела заведующе нов. Бекова. Иштта мара районни кулгалхоша шоай указани кхоачаш ца елга хоаш бий хьегI нов. Буркиеван нов. Шарунен.

А. СУЛТАНГИРЕЕВ.

ФУТБОЛ

СОВЛЕНЕХ ПАЙДА ЭЦАНЗАР

КхоалагIча матче Грозненски «Терекаца» лайзар Таллиннера «Динамо». Укх тайпара яр командай составаш: «ТЕРЕК» — Смолеев (15 минуте на хийцар Козлова), Кочергин, В. Каюшников, Рыженков, Дулаев, Сальков, Вырыпаев, Морозов, Толстов, Амиров (74 минуте из хийцар Шаулова), Жердев. «ДИНАМО» — Кютт, Гусев, Карл, Луйк, Напп, Давали, Конарев, Гильден, Гойкович, Воробьев, Аракелян. Матча арбитр вар ерригсоюзни категоре судьхо Е. Леветуха (Донецк).

Ловзар дIадолаленначa хьалхарча минотешка счет хьелла аьттув болаш бар грозненцаш. Бакъда, Амирова дика хьаенна бурган чутоха вIаштIехьдаланзар полузащитника Салькова.

Ала деза цу тайпара моттигаш матче кхы а дукха хинналга. «Терека» нападающеш вратара Кютт лораеча наIарашна юхакхьачача дерригa а декар. Цхьаннена нагахьар бурган чийса дIачутоха: е вратара бе лора, е наIарел лакхагIа тохар.

Таллиннера динамовцаш дика ца эшаш кIалхара на бала нагар, нагахьа санна грозненций атакаш тайп-тайпара кийчъеш а чакхйолаш а хиннаяларе.

Цхьабакъда, шоллагIча тайме а шоай тактика кхы эргаикха вIаштIехьдаланзар «Терека» футболистий. 90 минута лаьтта къовсам цхьаккха а команда кот ца йолаш чакхбаьлар.

Иштта счет 0 : 0 йолаш лайзар «Динамаи» «Терекеи» дублераш а.

17 апреле Грозне ловзаргба ленинграда динамовцаш.

М. МУСИЕВ.

СЕАНС ЛУ ГРОССМЕЙСТЕРА

ХIанз Советски Союзе массанахьа шахматни кIира дIахьош да. Вайцига а вехав гроссмейстер Антошин Владимир. Юххьанца шахматистех кхийтар из Грозненски шахматни клубе. Цкъа ловзаш тхьаьи итт доска тIа лайзар гроссмейстер. Мастералла кандидата А. Хаита нехкдаьтта техникума студента И. Шабельске, Грознерго инженера Х. Велижева, химико-технологически техникума студента Гостева эшавир цо.

Цул тIехьагIа ка я йилла итт доска тIа лайзар гроссмейстер Антошин. Цун духьал вар цхьоалагIа разряд йола пхи шахматисти мастералла кандидат вола пхи спортсмени. Цхьаккха а кот ца йоалаш чакхъяьлар В. Слепова, А. Хасанова, В. Соломкоца, А. Хантапе, Г. Сапроновца М. Зубайраевица, В. Котровскеца цун хиина ловзараш а.

Ала деза цкъа ловзаш кхаь сеансе гроссмейстерана вIаштIкхийттача грозненна А. Хаита дикка аьттув баьнна хилар. Счет 1,5:1,5 йолаш чакхдаьлар ловзараш.

В. ЯНСКОЙ.

Из ярга сатувс

Массанена дика йовз Наурски района Савельевская станице ехаш йола Юрьева Валентина. ХIаьта Валентинайна ца вовзаш а вац ерригача станице цхьаккха а саг.

— Хьога письмо да, Анна Михайловна, хьога посылкана извещени я Раиса Степановна, шоана тахан керда журнал кхаьчад... Цу тайпара безаме хул нов. Юрьевас шийта мел даьча хаттара луш доладжоп. Вай юкъар почтальон я. Атта бац цун болх. МоллагIа ха яр аьнна ший хиннахьа дIакхачийта еза моллагIа корреспонденци. ХIаьта Валий из дика вIаштIехьа а доал.

«Диъ шу да оаха периодически изданешта подписка ера районе хьалхара моттиг йоаха. ХIаьта цу дакъе кIезига къахьийгалац районе дикагIчарех лоархIача тха почтальона Юрьева Валес», — йоах бушпа Савельевски отделене начальника Туницына Вера Георгиевнас.

М. ПЕТРУХИН.

ХАОТТАМ

Таханеи, кхаанеи, лаамеи кхе хунцалургIоц хаоттам. Буйсанна 2 градус шелалгара 4 градус йовхалга кхачаченац дийнахьа 17—22 градус йовхал латтаргья.

МЕТЕОСТАНЦИ.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ЦIАГIА ГАЗОВИ КОЛОНКАШ ЛАТТАЦ БОЛЧА НАХА ДIАХОВЛДА!

ХIанз эра йоахал оттарах цхьан юкъъа тубошка гIолла фо дика хьалъэзац газови колонкаех пайда эцача хана.

Цулухьа газови колонка болх бе йолаялийтале а хIаьта иштта из болх бе йолаяийтачул тIехьагIа цхьа-ши минут яьннача гIолла а тунгилгашка гIолла кIур хьалъозий хьажа деза. Цу гIулакха фу де деза аьлча, лотаь цIиалторг газови колонка лаккхерча когIара дIагIаяхьа еза.

Нагахьа санна когIарга кIалгIолла ала дIачу ца увзабойя е юхабетте, тунгилго кIур хьалъозац, тIаккха газови колонка йоагаяр чIоагIа кхераче гIулакх да.

Иштта дагаккхабалаш, пишка наIарах лоахка Iургашк жалюзийна (вентиляционни) решеткаш лаьна керда фо чухийтеи муя чубеттабалийтеи безаш йолга, хIаьта уж дIакъуьла цхьаккха дича а мегаргдац.

Газови приборех пайда эца мегаргбац, нагахьа санна уж вIаштIехьа еце, газови прибораш вIаштIехьа йоацаю хилча. «Чечингаз» яхача производствени Управлене районни контораш я газ хьауже аварийни службашке а хоам бе беза:

городе — 0-4 телефонаца

Октябрьски районе — 8-87

Старопромысловски районе — 0-36.

Тунгилгаша фо хьал ца оае — шоашта юхерча жилищно - эксплуатационни контораген Добровольни пожерни обществаген хоам бе.

«Чечингаз» яха производствени управлени.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. 3-39-11; бехктокхама секретара—3-34-38; партийни вахарен, культурни, промышленностен отделий — 3-42-30; юрта бахамен кисьмойн отделий — 3-42-28;

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем— 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ05096 Заказ 1620.